

The logo for Joanna Huset, featuring the words "JOANNA" and "HUSET" in a white, hand-drawn, sans-serif font, stacked vertically inside a black silhouette of a house.

JOANNA
HUSET

Et sted hvor man ikke bare skal passe sig selv

Et tilbageblik på det første
halve år i Joannahuset

Side 3

I Joannahuset finder du et fristed, hvor du kan være som du er

Side 4

Tilbageblikket – kort fortalt

Side 6

Over 100 børn har været i Joannahuset

Side 8

Børnenes og de unges hus

Side 11

Nu er Joannahuset åbent, og børn og unge sætter deres aftryk

Side 13

Børn og unge kommer fra hele landet til Joannahuset

Side 15

40 børn og unge vælger at være anonyme, når de henvender sig til Joannahuset

Side 16

Unge taler om Joannahuset med andre unge

Side 17

Det er noget helt særligt, når børn og unge selvstændigt rækker ud

Side 19

De vigtige voksne i huset

Side 21

Et fristed kan tage mange former

Side 23

Børn og unge søger rådgivning i Joannahuset

Side 28

103 børn og unge har været i Joannahuset – 29 af dem lever i en form for hjemløshed

Side 31

Vi var de underdanige damer

Side 36

I den kommende tid kan vi trække på børnenes og de unges erfaringer fra huset

"I Joannahuset finder du et fristed, hvor du kan være, som du er"

Fem unge mødes igen i Joannahuset. De har alle – på forskellige tidspunkter – opholdt sig i huset. Sammen vil de være med til at udvikle Joannahuset, og være med til at skabe flere krisecentre for børn og unge.

"Når du beslutter dig for at tage hen til Joannahuset for første gang, er det som at gå på en bro omringet af tåge. Hvor broen ender, ved du ikke. Jo tættere på huset du kommer, desto mere adrenalin kommer der i kroppen. Ved ankomst til Joannahuset, mærker du, at du er midt i et spring. Det føles som et højt hop i luften. Du ved ikke, hvor du lander, men en chance har du taget, for at nå et nyt sted."

Efter at have været en del af de første børn og unge, der er kommet i landets første krisecentre for børn og unge, er der ingen tvivl. Deres erfaringer er unikke. De vil være med til at udvikle Joannahuset og skabe flere krisecentre for børn og unge.

Sammen sætter de billeder på deres tid i Joannahuset:

"I starten har du brug for omsorg ligesom en gammel rusten bil. Olien, der får dig til at køre igen, vil du hurtigt lære er Joannahuset. Når man kører i ukendt terræn, så er Joannahuset de trygge rammer."

"I Joannahuset føler du et fristed, som lå du i swimmingpoolens kant og dasede i en solstråle. Et fristed, hvor du kan være, som du er. Intet er for stort og højt eller for småt."

"Du føler dig ikke alene i Joannahuset. Det er dig, der skal tage skridtene, men der er altid en, som tager dig i hånden og går ved siden af dig. Selvom man måske er

blevet voksen før tid, så er man stadig et barn, som har behov for en voksenfigur."

"Joannahuset kan nogle gange virke som en trafikeret vej med masser af mennesker. Der kan være gang i huset, så du kan føle dig glemt i mængden, men håndteres den trafikerede vej roligt, er der plads til alle."

"Der er mange børn og unge, som ikke kender til Joannahuset endnu. Vi vil være med til at sprede budskabet. Det er vigtigt, at det kommer fra os, der har brugt Joannahuset. Vi vil med ud på skoler, men også finde eller skabe andre kanaler (f.eks. en app), hvor vi kan gå i dialog med børn og unge, der overvejer at søge mod Joannahuset. Politikerne vil vi også tale med. Ændringer skal der til. Joannahuset skal også styrkes indefra. Modtagelsen er vigtig – men det er ikke alle frivillige, der er bramfri og naturligt åbne. En forståelig berøringsangst kan der opstå. Vi vil guide dem bedre på vej."

"Ét hus er heller ikke nok. Det næste hus vil vi være med til at skabe."

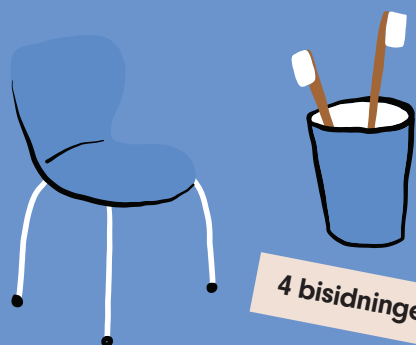
"Det er godt, at Joannahuset er kommet, men vi mener, at det er alt for sent."

De fem unge er ikke i tvivl. Vi skal ikke dvæle længe ved tilbageblikket på det første halve år, men bruge - særligt deres - erfaringerne til at udvikle videre og nå bredere ud.

Hilsen fem af de foreløbig 103 stemmer i Joannahuset

Tilbageblikket – Kort fortalt

En typisk uge* i Joannahuset

4 bisidninger

4 nye henvendelser fra et barn/ung**

32 rådgivninger

3 aktiviteter ude af huset

2 nye børn og unge får husly med samtykke**

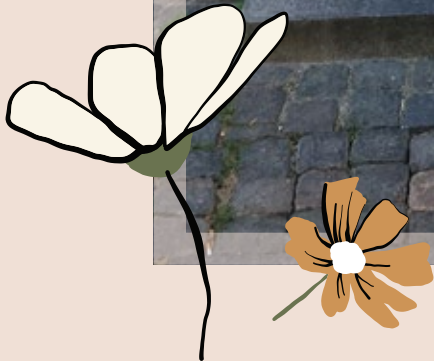

* I perioden
15/11 2020 – 14/2 2021

** Gennemsnit pr. uge i
perioden
22/12 2021 – 14/2 2021

- Vi har fået henvendelser fra første dag vi åbnede.
- Hver anden ung i huset er en pige 15–17 år.
- En fjerdedel af landets kommuner er repræsenteret. Joannahuset er ikke et københavnerfænomen.
- Psykisk og fysisk vold fylder mest i de problematikker børn og unge fortæller om.
- Børn og unge ved ikke, at de har ret til en bisidder – men ønsker det, når de oplyses om, at de har ret til det.
- Døgnåbent er afgørende – nye børn og unge kommer på næsten alle tider af døgnet.
- Der har ikke været en dag i huset uden et barn eller ung.
- Børn og unge hører primært om Joannahuset fra en ven.

"Det er ikke uden dilemmaer, at I åbner. Det ved I, og det ved jeg og alle I andre, som har fulgt med. Der er dilemmaer i forhold til jeres rolle, samarbejde med kommunen, forældre, efterlysning af politiet, vi ved det alle sammen. Derfor håber jeg også, at I vil samle alle jeres erfaringer på godt og på ondt. Jeg vil i hvert fald tage imod det, som du sagde i dag, Jette, om samarbejde. Det er ny grund, I betræder. Det er et nyt brud. Jeg glæder mig til at følge det og er bevidst om, at vi vil støde på dilemmaer og problemer, men dem må vi så håndtere. For det vigtigste vi må have for øje er, at vi må hjælpe børn og unge langt bedre end vi gør i dag."

Citat: Astrid Krag ved Joannahusets åbning
15. august 2020

Klik her, hvis du vil se og lytte til hele Astrid Krag's tale ved åbningen af Joanna-Huset

<https://www.youtube.com/watch?v=9U5HT1ku1yg>

Over 100 børn har været i Joannahuset

Lørdag den 15. august 2020 åbnede dørene til Joannahuset for første gang. Siden har 103 børn og unge været fysisk forbi Joannahuset. Det er 103 historier, som alle kan kvalificere vores viden om børn og unge i akut krise og kriselignende situationer. Samtidig bidrager deres historier til ny viden om skjult hjemløshed, anbringelsessammenbrud og livsmestring for børn og unge under 18 år. En viden vi dokumenterer døgnet rundt, året rundt.

På den travleste dag har der været 11 børn og unge. Nogle børn og unge kommer og går igen efter 2 timers rådgivning, hvor andre indgår i et længere rådgivningsforløb, der strækker sig over flere måneder.

Børn og unges veje i huset er forskellige. En rytme, som sætter sine udfordringer for dokumentationen, da forløbet ikke har en klar start eller slutning.

Joannahuset er bygget på et fundament af stærke værdier, der udleveres hver dag i huset. Vi tager altid udgangspunkt i det enkelte barn og ung. Omsorgssamtaler og rådgivning med børn og unge er derfor ikke styret af et skemalagt dokumentationsredskab, men en elastisk dokumentationsform.

Hvordan gør man en elastisk dokumentation systematisk? Hvordan kan vi være undersøgende og ydmyg over for hvilken viden huset vil tilbyde os – og samtidig nedfælde erfaringerne fra dag et? Svaret er en systematisk faseinddelt udvikling af dokumentationen.

En spiral af refleksioner

I første fase er alle henvendelser fra børn og unge blevet dokumenteret med åbne spørgsmål. På baggrund af den eksplorative dataindsamling er der, i anden fase, blevet udarbejdet et dokumentationsredskab, som følger tre nedslag i børn og unges brug af huset: Modtagelse, samtale/rådgivning og afslutning. Det betyder, at

Formålet med dokumentationen:

Kvalificere målgrupperne overordnet i forhold til karakteristika

Afdække børn og unges brug af Joannahuset (udbud/ efterspørgsel)

Dokumentere flowet i huset for bedre at kunne tilrettelægge indsatser og resourcer – og efterfølgende identificere konkrete hypoteser om praksis.

Afdække behovet for akut husly og anonymitet

Dokumentere erfaringer med samtykke

Dokumentere effekten af syv dages overnatning i Joannahuset

vi har en større viden om de børn og unge, som er kommet i anden fase af dataindsamlingen.

I det følgende vil det blive refereret til som anden fase. Børn og unge kan sige nej til at blive registreret.

De tal, vi har fået i løbet af det første halve år, er ikke konklusioner, men afsættet til at stille kvalificerede spørgsmål, som vi vil undersøge nærmere i en kvalitativ dybde og en kvantitativ bredde.

Det vi har valgt at dokumentere, er valgt ud fra et voksenperspektiv og praksisobservationer. Det er naturligvis ambitionen at involvere børn og unge i Joannahuset, så de kan være med til at pege på, hvad vi fra deres perspektiv skal have fokus på.

Data der stiller spørgsmål

Joannahuset har åbent 24 timer i døgnet, året rundt – og ingen dage er ens. Derfor kan tallene hurtigt ændre sig. Efter tre måneder viste tallene,

Fase	Periode	Tilgang og metode	Henvendelser i alt
Første dataindsamlingsfase	15. august 2020 – 14. oktober 2020	Eksplorativ tilgang. Åbne spørgsmål	39 fysiske henvendelser fra børn og unge
Anden dataindsamlingsfase	15. oktober 2020 – 14. februar 2021	Tre nedslag: Modtagelse-, samtale-, og afslutningsskema	64 fysiske henvendelser fra børn og unge

at hver 10. henvendelse var fra en dreng. I den efterfølgende måned havde det billede ændret sig markant, da det nu var hver 5. henvendelse, der var fra en dreng.

Vores dataindsamling har også vist, at der er behov for at undersøge nærmere, hvad der skal forstås ved "akut", da oplevelsen af at være i akut krise eller akut kriselignende situation er meget forskellige for de enkelte børn og unge.

Nogle børn og unge, som har boet på gaden i flere måneder, oplever ikke deres skjulte hjemløshed, som en akut situation.

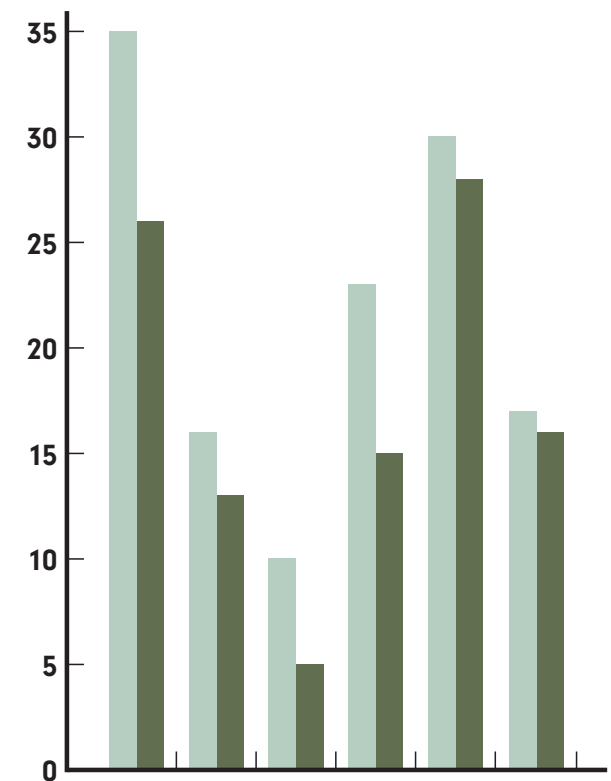
De kvalitative beskrivelser er alle anonymiseret eller pseudonymiseret. Ingen

børn og unge optræder med deres rigtige navn. Af og til vil fortællingerne være sløret yderligere ved at være en kombination af flere fortællinger i en.

De kvantitative data er efter bearbejdningen blevet anonymiseret, hvorfor det ikke er muligt at gå tilbage og se, hvilke børn og unge der har svaret hvad. Når der står: De fleste, fremfor at angive antal med nøjagtige tal er det ofte fordi tallet er sløret af hensyn til anonymisering eller pseudonymisering.

Nogle citater er redigeret af hensyn til læsbarheden.

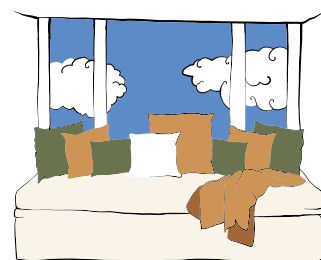
Der er hovedsageligt lagt vægt på de børn og unge, som fysisk har været i Joannahuset. ■

Antal henvendelser i alt fordelt over måneder

■ Alle henvendelser ■ Fysiske henvendelser

Børnenes og de unges hus

Det har altid været ambitionen, at Joannahuset skal være børnenes og de unges hus. Derfor interviewede vi også – inden vi åbnede – unge med lignende erfaringer som de børn og unge, der kunne få brug for huset. Deres stemmer har farvet mange afkroge af Joannahuset.

Flere af de unge, vi interviewede, fortalte at man hurtigt kan føle sig til besvær:

”Man skal ikke spørge: Vil du have en kop te”, men i stedet sige:

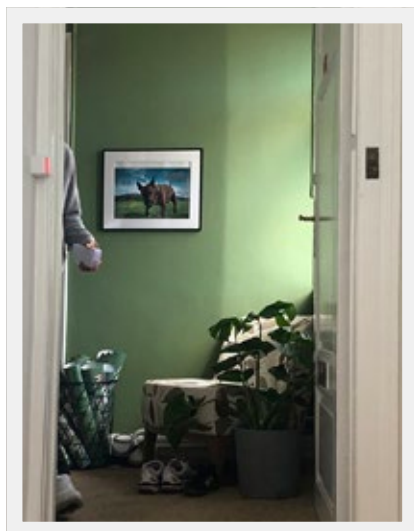
”Jeg tager en kop, vil du have en med? Det mindsker følelsen af at være til besvær og man føler sig mere hjemme”

Derfor er princippet omkring åbenhed og fleksibilitet gennemgribende i hele huset.

I fællesarealerne er der forsøgt at skabe store åbne arealer og små lukkede afkroge – skjulte lommer af fristeder – så børn og unge kan søge fællesskabet og privatlivet.

På alle senge er der både en dyne og et tæppe, så børnene og de unge selv kan regulere efter varme og kulde. Der er en blød og en hård pude.

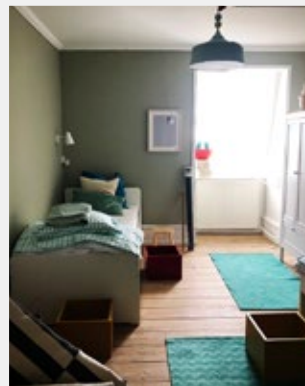
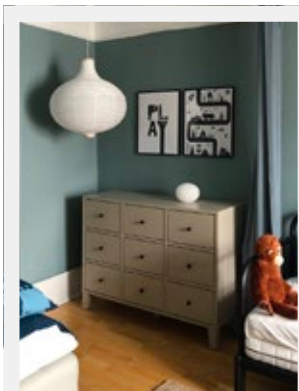
Der er blyanter, farvebøger, puslespil og tablets til individuelt brug – til dem der vil

have ro. Der er også redskaber til at skabe rum for mere lyd:

”Når man har en traumekrop, så kan det være svært, hvis der er for roligt. Så man skal kunne aflade noget energi på nogle gode måder.”

Så der er også flytbare højtalere til musik i stue, bad eller køkkenet. Huset er indrettet efter behov for privatliv og åbenhed for forskellige seksualiteter og kønsidentiteter. Der er tamponer og bind i en åben kurv på badeværelset og neglelak og make-up står frit fremme i et ulåst skab til alles afbenyttelse. Børnene og de unge kan hænge forskellige illustrationer på dørhåndtaget til værelset, som indikerer, at man sover eller klæder om – ikke kun for privatlivets fred, men også for at det er synligt for andre unge, hvorfor der er en lukket dør.

Rundt om alle senge er der et gardin, som man kan trække for, så de unge kan klæde om uden forstyrrelser eller gøre rummet mindre, når de skal sove, hvis det gør dem mere tryk.

”Tal ikke forældrene ned, men børnene og de unge op”

At vi har talt med børn og unge, inden vi åbnede Joannahuset, har

også farvet vores forståelse af vores værdier, vores kommunikation og dialogen med de børn og unge, der kommer i Joannahuset.

En vigtig pointe er respekten for relation eller manglende relation til forældre. Som en af de unge sagde:

”Tal ikke forældrene ned, men børnene og de unge op”

Det kunne være:

”Nu taler du om din mor igen, men vi skal tilbage til dig. Du er kun 12 år. Hvornår har du sidst fået et ordentlig måltid mad? Laver de andre i din klasse også selv mad hver dag?”

...eller

”Det er virkelig flot, at du står op hver dag selv, når du kun går i 7. – hvordan gør du det?”

"Et sted, hvor man ikke bare skal passe sig selv. Det er spot on!"

Dreng 17 år

Pointen fra de unge vi talte med var, at forældre sjældent er, med en af de unges ord: "dårlige personer", men det snarere handler om, at de måske har en "dårlig forældre-evne".

Barnet eller den unge får ikke noget ud af, at du siger:

"Det er også rigtig ærgerligt, at mor ikke kan dét og dét", eller "Mor drikker jo".

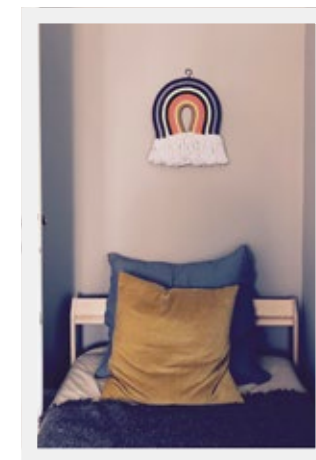
De voksne i børnenes og de unges hus

Inddragelse og medbestemmelse er en stor målsætning i Joannahuset, men børnene og de unge har også lært os, at inddragelse ikke altid handler om, at barnet eller den unge skal vælge. For som en af de interviewede unge siger:

"Af og til kan det også være rart, at der bliver taget et valg om, hvor man skal sætte sig for at tale, hvad der skal

spises og hvornår. Der må gerne være en tydelig voksen – en der kan rammesætte. Det kan give tryghed og en følelse af, at der er nogen, som gerne vil én. Nogle børn og unge kan miste tilliden til voksne, hvis de erfarer, at de kan køre for meget om hjørner med dem."

Hvilken voksenposition der er behov for, er der ikke ét svar på. Eksempelvis kan børn og unge finde ro i, ikke at skulle forholde sig for meget til de daglige pligter, da man ofte kommer fra et hjem, hvor man har skulle klare det hele. Omvendt kan det være rart, at der bliver sat nogle krav, da nogle trives med regler i mod-sætning til den kaotiske hverdag derhjemme. Det er en vigtig pointe, da det vidner om behovet for en fleksibel voksenrolle. En pointe som også taler ind i det relationelle menneskesyn i Joannahuset. For at Joannahuset kan blive børnenes og de unges

hus, er det afgørende, at der er nogle voksne som formår at skabe de rette betingelser for, at børn og unge kan inddrages i en grad, hvor de kan være initiativtagere, stå i spidsen for egne handlinger og være med til at tage beslutninger.

Nu er Joannahuset åbent og børn og unge sætter deres aftryk

Hendes smittende smil breder sig på hendes ansigt. I vindueskarmen har hun fået øje på en tegning, som hun havde lavet for fire måneder siden, som nu står indrammet i vindueskarmen.

Bella griber overrasket og stolt ud efter billedet og viser det til en forbigående frivillig: "Se, det har jeg lavet!"

I Joannahuset er der flere kreationer fra børn og unge, som er med til at forme stemningen i huset. Gamle chokoladeæsker er blevet lavet til billedrammer, og magasinudklip er blevet til opbevaringskasser. Børn og unge er på vej til at være medskabere af Joannahuset – også når det gælder tilgange, metoder og praktiske forhold i huset.

Vi bliver hele tiden klogere

Der er mange forskellige frivillige og ansatte i huset. For nogen børn og unge er det godt at have flere at spejle sig i og mulighed for forskellig voksenkontakt. For andre børn og unge kan det blive for meget.

Børnene og de unge har lavet et ugeskema, som er malet på væggen i entreen, så alle kan se hvilke voksne, der er i huset den pågældende dag. Børnene og de unge har også prikket til husets grundtanke om ikke at tale om børn og unge, men med børn og unge.

Flere børn og unge har for eksempel opfordret os til at skrive mere ned. Så de ikke skal gentage sig selv hver gang, der

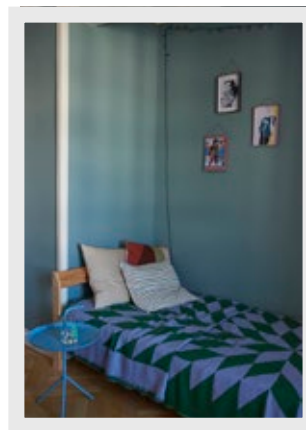
"Hej Bella" ... gensynsglæden er stor og det er svært ikke at give et kram, selvom det er coronatid. Det er fire måneder siden, at Bella for første gang opsøgte Joannahuset. Sidst hun var i huset, havde hun fået rådgivning om hendes rettigheder i forhold til valg af anbringelsessted. Bella sætter sig ved bordet og spiser en portion cupnudler, som hun elsker. Der er meget, som er sket siden sidst, så samtalen glider gnidningsfrit mellem Bella og den ansatte i Joannahuset, lige indtil at Bella spontant rejser sig op og udbryder: "Ej, den har jeg lavet!"

"Jeg føler, jeg kan tale med jer alle. I kommer med samme energi"

Pige 17 år

kommer en ny voksen i huset og samtidig ved de voksne, der arbejder i huset, hvorfor de er der og dermed har de voksne bedre forståelse for børnenes og de unges reaktioner og handlemønstre. Hvordan og hvor meget, der skal skrives ned og hvornår og hvordan en overlevering skal gives, er stadig metoder, som er under udvikling.

At give omsorg til de børn og unge, der kommer i Joannahuset, er også under konstant udvikling i tæt samspil med børnene og de unge. Enkelte har påpeget, at samvær med voksne ikke kun handler om direkte kontakt

eller dialog, men lige så meget bare at være stille sammen.

I den kommende tid vil der blive arbejdet på at få udviklet flere metoder til at samskabe endnu mere med børn og unge. Vi skal bl.a. mødes med flere af de børn og unge, som har brugt Joannahuset, for at høre hvordan de kunne tænke sig at blive inddraget og medskabere af Joannahuset, og hvilken forskel det vil kunne gøre for dem.

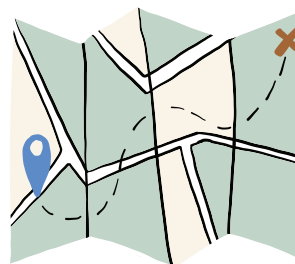
For at involvere børn og unge i beslutningsprocesser i Joannahuset er der tidligere afholdt et børne-ungemøde. Det var en

succes, som vi vil gentage og lave en metode for i samarbejde med Egmont Fonden.

Fremover vil vi bl.a. også arbejde med at holde husmøder i huset, som kan være med til at understøtte positive fællesskaber.

Børn og unge kommer fra hele landet til Joannahuset

103

børn og unge mellem 10 og 19 år har ringet på Joannahusets dør i de første seks måneder. Børnene og de unge kommer fra hele landet og nogen børn rejser over 400 km for at komme frem til Joannahuset.

De fleste (63%) tager direkte hen til Joannahuset, uden at have været i telefonisk kontakt med huset forinden. For nogle har rejsen været lang, enten målt i afstand, tid eller tilløb.

Efter fire måneder havde Joannahuset haft besøg af børn og unge fra alle landets regioner og hver måned er der kommet børn og unge fra nye kommuner. I midten af februar var der børn fra 22 forskellige kommuner. Det er tæt på en fjerdedel ud af landets 98 kommuner.

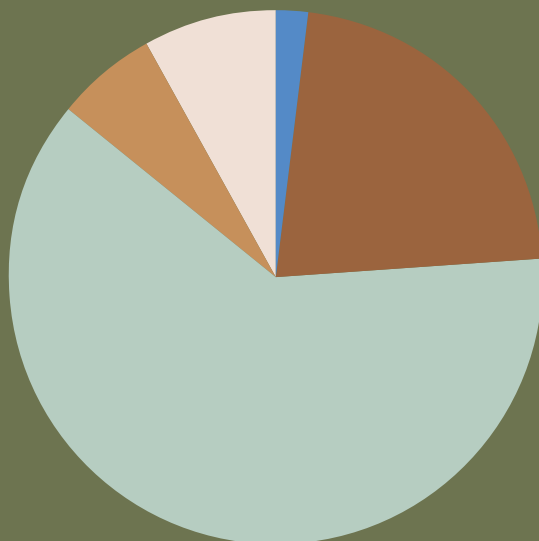
Størstedelen, (77%) der har fundet vej forbi Joannahuset, er

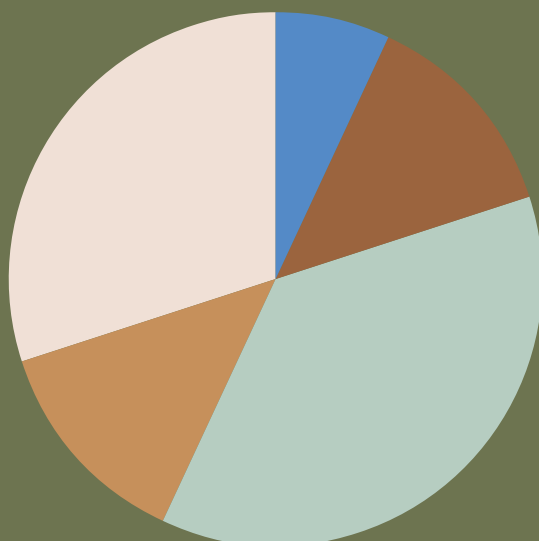
◀ Børnene og de unge kommer fra det meste af landet: Københavns Kommune, Frederiksberg Kommune, Lyngby-Taarbæk Kommune, Gladsaxe Kommune, Herlev Kommune, Ballerup Kommune, Fredensborg Kommune, Egedal Kommune, Tårnby Kommune, Rødovre Kommune, Brøndby Kommune, Albertslund Kommune, Greve Kommune, Køge Kommune, Holbæk Kommune, Kalundborg Kommune, Lolland Kommune, Assens Kommune, Aarhus Kommune, Silkeborg Kommune, Morsø Kommune og Bornholms Regionskommune.

**Fysisk –
med eller uden
telefonisk kontakt
103 i alt ►**

**Telefonisk –
uden fysisk fremmøde
30 i alt ►**

■ Under 12 år
■ 12-14 år
■ 15-17 år
■ 18+
■ Ikke angivet

"Det er fedt, I er åbnet. Vi stod i samme situation for et halvt år siden, hvor vi intet sted havde at tage hen"

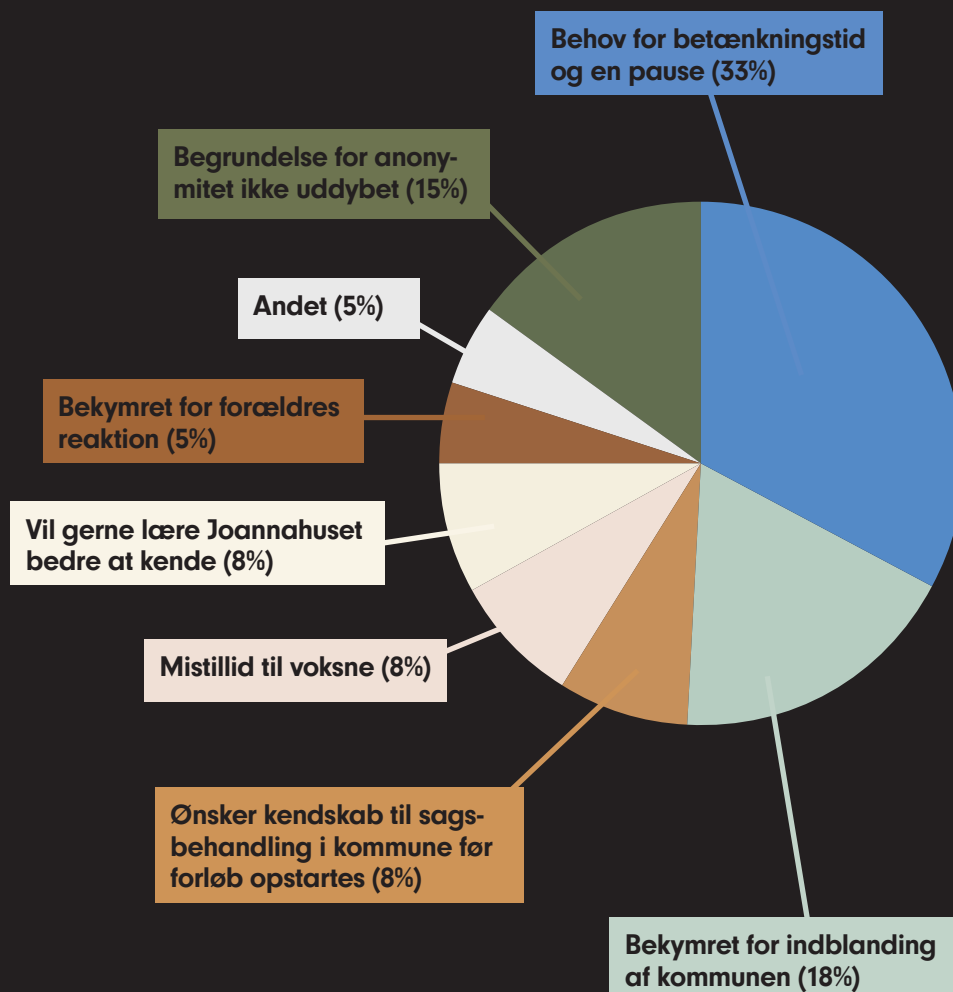
Dreng 17 år

piger. Hver femte fysiske henvendelse er fra en pige på 17 år. Dog er det et fald, da det i de første to måneder var mere end hver tredje.

Generelt er unge 15-17 år, den største aldersgruppe både blandt de telefoniske og de fysiske henvendelser.

Årsager til anonymitet blandt de 64 fysiske henvendelser fra børn og unge i anden fase:

40 børn og unge (63%) vælger at være anonyme, når de henvender sig til Joannahuset

Den primære årsag (33%) til ønsket om anonymitet, er, at børn og unge er overvældet over at have taget skridtet og efterspørger først og fremmest en pause før handling. Det er ord som helle, hvile, pause og tid, som går igen i børnenes og de unges forklaringer.

En anden årsag, der hyppigt (18%) går igen i ønsket om anonymitet, er frygt for kommunens indblanding. For nogle handler det om en usikkerhed i, hvad der kommer til at ske, for andre er ønsket baseret på dårlige erfaringer med kommunen og en manglende oplevelse af, at de vil blive lyttet til.

Børn og unge skal også have ret til at opholde sig på et krisecenter – anonymt

Børn og unge har ret til

anonym rådgivning og omsorg, men børn og unge har ikke ret til anonymt husly – men i Joannahuset møder vi de børn og unge, som også har behov for at sove, før de opgiver deres anonymitet. Hvis børnene fastholder deres anonymitet kan vi - i dag - ikke tilbyde dem en seng at sove i, men kan tilbyde dem omsorg og rådgivning 24 timer i døgnet. For nogle unge betyder det, at de skal holde sig vågen i mange timer, før de finder en fremmed seng de kan sove i.

Unge, der særligt kommer i klemme, når de ikke kan få anonymt husly, er de unge, som løber fra deres anbringelsessted. Nogen har valgt at tage fra deres anbringelsessted og lever i skjult hjemløshed, hvor de søger Joannahuset for at få en pause fra

gaden. Andre kommer for at få rådgivning om deres anbringelse. Flere af de unge, som forlader anbringelsesstedet, har det til fælles, at de er bange for at opgive deres anonymitet, da de frygter at være blevet efterlyst af politiet. De tør ikke kontakte deres sagsbehandler af frygt for at politiet vil blive tilkaldt, og de så vil blive tilbageført til deres anbringelsessted.

Langt de fleste børn og unge ophæver deres anonymitet

Når det kommer til anonymitet, er det store spørgsmål, om der vil være nogle børn og unge, der vil kunne gå helt under radaren – men oplevelsen er, at langt de fleste ophæver deres anonymitet efter en længere rådgivning, som kan strække sig over timer eller dage. ■

Unge taler om Joannahuset med andre unge

I starten hørte børn og unge om Joannahuset primært fra en voksen. Det kunne være kærestens forældre, en skolelærer, psykologen, ens kontaktperson eller sagsbehandler. Hen over jul og nytår ændrede det billede sig. Efter et halvt år er det primært via en ven at børnene og de unge, som fysisk kommer i huset, bliver bekendt med Joannahuset. I alt er der tale om 39 børn og unge. Det svarer til 38% af alle 103 fysiske henvendelser. Det skyldes særligt, at de børn og unge, som har brugt Joannahuset, fortæller det til deres venner, som også har brug for enten omsorg, rådgivning eller husly. 26 børn og unge har hørt om Joannahuset fra et barn eller en ung, som har været i Joannahuset før.

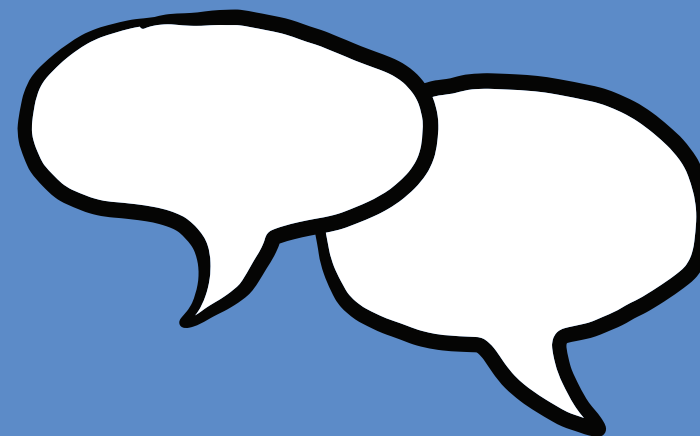
Ovenstående tal kan potentielt set være højere, da det i de første to måneder ikke er blevet registreret systematisk. I første fase er det i 16 tilfælde ikke blevet registreret. Tallene for den samlede periode, kommer derfor med en vis usikkerhed. Kigges der alene på anden fase, hvor

der var 64 henvendelser er det hele 54%, som har hørt om Joannahuset via en ven. Det kan være venner, de har kendt igennem hele deres opvækst eller venner, som de kort tid forinden har lært at kende, ofte ved at chatte over snapchat eller instagram, hvor de har delt deres udfordring. Hovedsageligt er det børn og unge, som kommer for at få en pause fra gaden. Det er børn og unge mellem 13 og 17 år, som bor på gaden og har gjort det i flere måneder eller reelt er hjemløse.

I de sidste to måneder har vi set flere yngre børn og unge i Joannahuset, hvilket falder sammen med, at det særligt er de yngre målgrupper (12-14 år), som hører om Joannahuset via en ven. Det er hver anden 12-14-årig som hører om Joannahuset via en ven, hvor det for 15-17-årige er hver tredje.

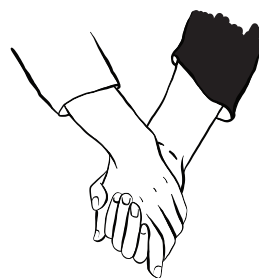
TOP 3	UNDER 12 ÅR	12-14 ÅR	15-17 ÅR
1	Øvrige privat netværk (50%)	Venner (48%)	Venner (34%)
2	Skole/institution/fritidsordning (50%)	Medier (22%)	Myndighed (13%)
3		Øvrig privat netværk (7%)	Medier (8%)

"Du skal glæde dig, det her er det eneste sted, hvor du bliver lyttet til"

Pige 17 år til en anden ung

Det er noget helt særligt, når børn og unge selvstændigt rækker ud

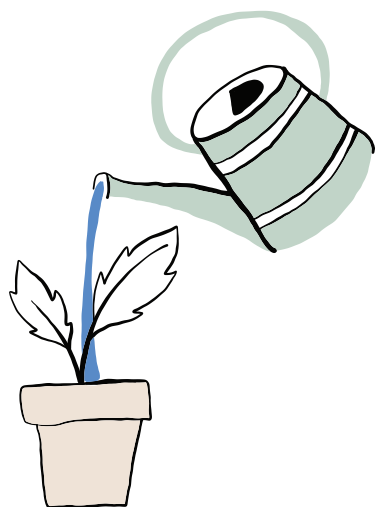
Joannahuset har vi det "det dobbelte blik" som vores mindset. Det betyder, at vi ikke alene dvæler ved udfordringerne, men også er nysgerrige og undersøgende overfor hvilke ressourcer og muligheder, der kan være i det, der umiddelbart kan virke som bekymrende reaktions- eller handlemønstre.

Det kræver stærke ressourcer at ringe på Joannahusets dør

Det er langt fra alle børn og unge, som befinder sig i belastende livssituationer, der kan tage hen og ringe på en fremmed dør. De børn og unge, som i løbet af de første 6 måneder er kommet i Joannahuset, har en stærk handlekraft. Vi vil gerne lære meget mere om, hvad der skal til for at række ud, så vi kan motivere andre til også at handle. Børn og unge som er kommet i Joannahuset har stået i deres problemer i længere tid. Hvordan kan vi motivere børn og unge til at række ud tidligere? Hvad er det børn og unge har brug for i den fase, hvor de selvstændigt rækker ud? Hvordan vil de gerne inddrages? Og hvordan bliver vi bedre til at lytte til dem i den fase?

Børnene og de unge har taget det første skridt, når de kommer hos os. De voksne i Joannahuset har derfor en vigtig opgave i at skabe det miljø og give børnene og de unge de værktøjer, som gør, at de kan forsatte med at handle i eget liv. For at blive bevidste om den praksis, er vi afhængige

Børn og unge, som kommer til Joannahuset har selv besluttet at komme. Joannahusets fornemmeste opgave er at tage godt imod dem. Børnene og de unge kommer, fordi de er i en kriselignende situation, som er belastende for dem på den ene eller den anden måde. Hvordan de håndterer det, er forskelligt og det samme gælder, hvordan det har påvirket dem.

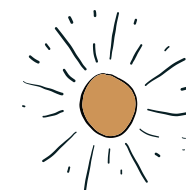

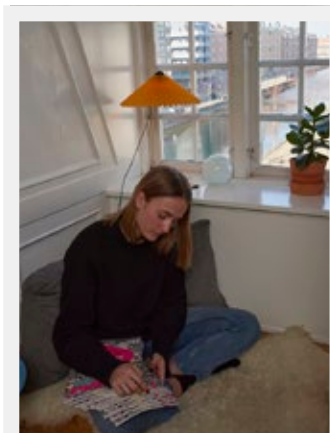
af at lære fra de børn og unge, som allerede har besøgt os. Vi er derfor begyndt systematisk at dokumentere de ressourcer, som vi oplever hos børnene og de unge. Flere af de børn og unge vi møder er handlekraftige. De tager initiativ og deres eget liv alvorligt. De kæmper for, hvad de mener, der er bedst for dem og er åbne og lyttende for at se nuancer. I interaktionen mellem børn og unge bliver flere af ressourcepotentialerne også synlige. Deres forståelse og respekt for hinandens situationer er uundværlige i et krisecenter, hvor der skal være plads til alle følelser. At huset kan rumme forskellige personligheder og behov er en succes, som kan tilskrives børnene og de unge. De er gode til at tilpasse sig svære vilkår, hvilket kommer til udtryk, når de kan navigere i situationer, hvor andre nye unge kommer i huset og har det rigtig svært.

Flere af børnene og de unge har en enestående detalje-opmærksomhed og rumlig orientering,

som gør at de ser alt. Det beriger udviklingsarbejdet i huset, da deres observationer kvalificerer indsatserne i huset. En stærk retfærdighedssans og udholdenhed er med til at gøre lange rådgivninger og gennemlæsning af aktindsigter mulige. Flere udviser viljestyrke til at håndtere, stå imod og fortsætte fremad.

De vigtige voksne i huset

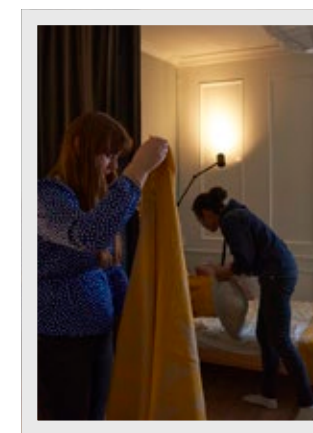
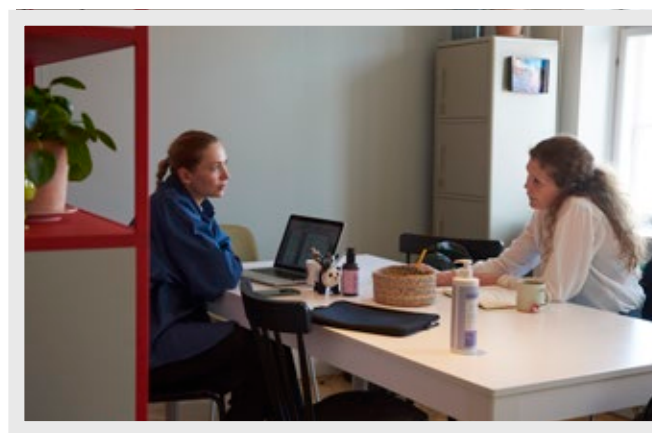
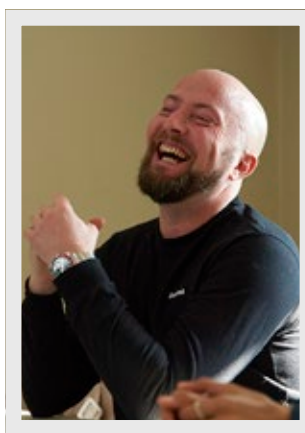
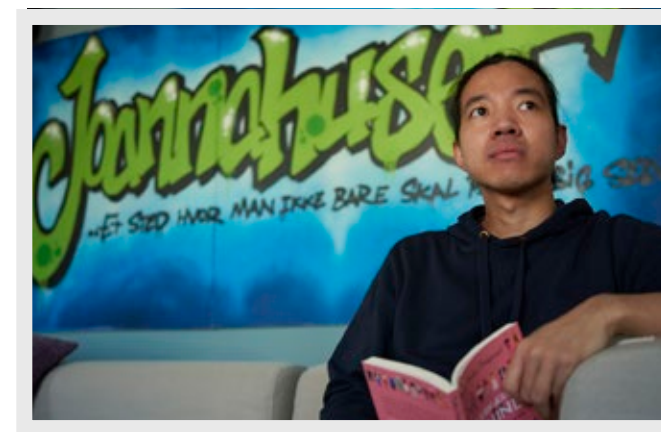
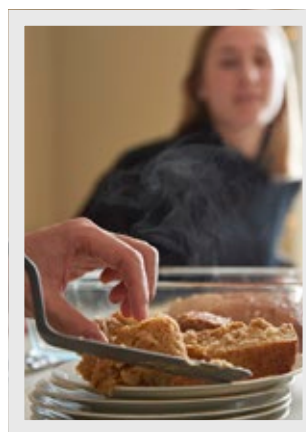
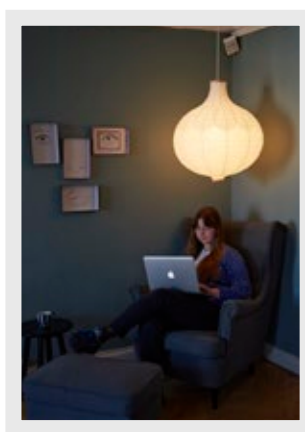
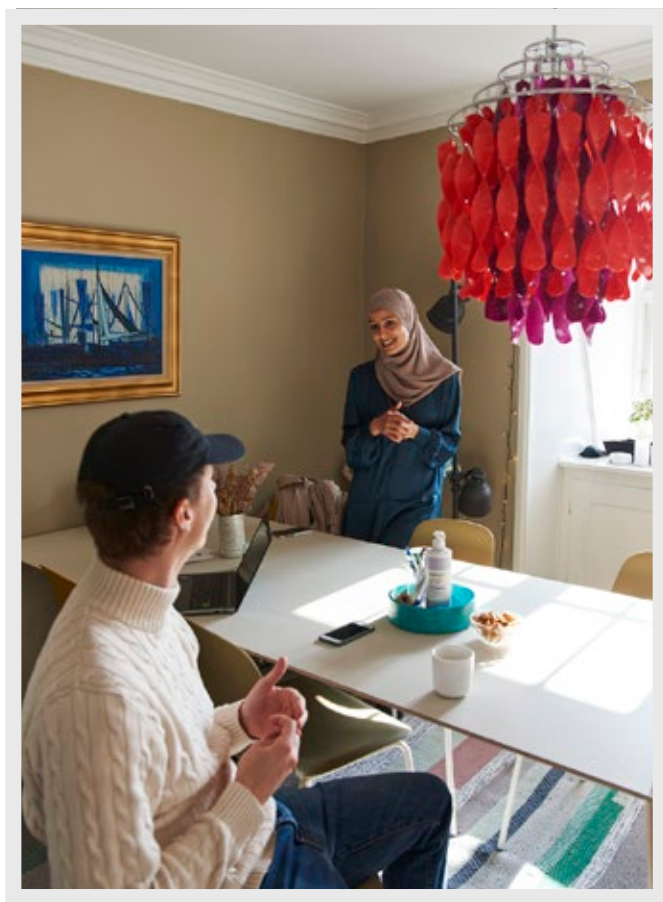
Forestil dig, at en frivillig åbner døren til Joannahuset i strømpesokker, fortæller lidt om huset og ellers lader barnet eller den unge selv bestemme om, de skal tale videre eller måske vil barnet eller den unge bare have fred.

De omsorgsfrivillige er vigtige voksne i huset. De frivillige udlever hver dag vores værdier og børne-ungesyn. Om det er praktiske ting i huset, støtte til svære stunder, eller udendørs aktiviteter, står de klar med deres langmodighed, omsorg og tid.

Vi har i dag 40 aktive frivillige og over 200 på venteliste. De aktive frivillige er mellem 18 år og 75 år. De har vidt forskellige fagligheder, sociale baggrunde, etnicitet og religiøs overbevisning. Heldigvis! For det er netop det, at de frivillige er forskellige, der gør, at de hver især bidrager med noget forskelligt til huset. De giver børnene mulighed for at få en uforpligtende samtale, samvær, hygge og omsorg.

Det er ofte de frivillige, der tager imod børnene og de unge, når de kommer til Joannahuset. De frivillige skaber den tryghed, som er så afgørende for at børnene og de unge, føler sig tilpas i Joannahuset. Nogle frivillige er ældre og har personlige

erfaringer lig de børn og unge, der kommer i huset. Andre er unge og kunne lige så godt være en storebror – og for nogen børn og unge er det afgørende. En af se op til. En der forstår, hvad det handler om.

Ens for alle frivillige er, at de er i Joannahuset – frivilligt. De er der med hjertet, hjernen og med nærværet. På en travl dag hvor de ansatte rådgiver andre unge, inviterer en frivillig måske en ung fra huset med ud og spille basket og i køkkenet er en

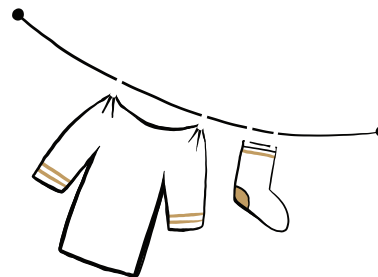
anden frivillig i gang med at bage pandekager. Det kan også være en frivillig bare sidder i en stol og lytter til lidt musik og bare er der, ved at være der.

Hver dag former de frivillige huset ved hele tiden at udfordre, stille spørgsmål

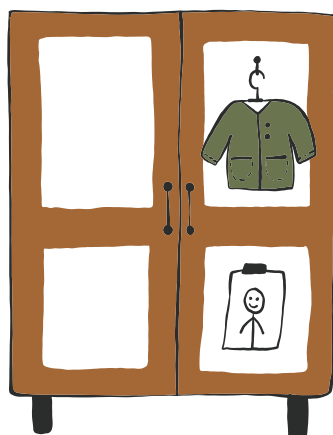
og komme med gode ideer. Så de er der ikke "kun" for de børn og unge, der kommer i huset. De er der også for at sikre, at Joannahuset hele tiden udvikler sig og bliver endnu bedre til at hjælpe børn og unge i udsatte situationer.

Et fristed kan tage mange former

Omsorgsopgaven ser ikke ens ud alle dage i huset, men formålet er altid det samme: Sikre sig at alle børn og unge mærker de 4 værdier i huset, Åbenhed, helle, bro og respekt – og det som ligger bag dem.

Hvordan de mærker dem, er naturligvis meget forskelligt. Et helle for et barn eller en ung behøver ikke være det samme for andre. At blive spontant inviteret ud til vinterbadning, som er en rolig aktivitet mellem en ung og en voksen eller at blive hevet med til en kaotisk forlystelsespark, kan gøre det samme alt efter hvem man er ... altså skabe en følelse af frihed og distraktion fra ens tanker.

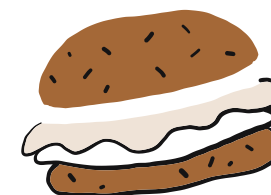
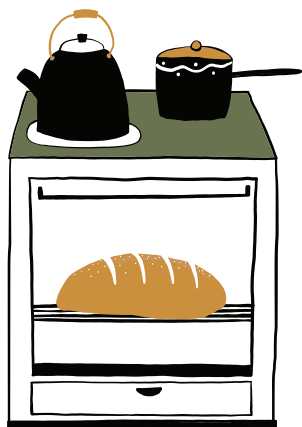
”Springe i iskoldt vand for første gang, fik den unge til at vokse 10 centimeter. Det var et kæmpe selvtillids-boost, at hun prøvede at vinterbade,”

siger den voksne, som var med den unge. Det var med en forhåbning om at skabe en succesoplevelse, som kunne bane vejen for flere succesoplevelser.

Da der blev inviteret til en tur i tivoli, var det på en dag, hvor en ny ung var kommet i huset og havde behov for et helle, men hvor der var flere andre unge til stede, som kendte de voksne og huset godt. At være sammen med fire andre unge i Tivoli skabte en mulighed for samtaler på tværs af børnene og de unge. For som en af de unge på 13 år siger:

”Det er rigtig fedt at møde andre, som står i samme situation.”

Mindre spontane ture er også eksempler på omsorgsopgaven. Det kan være de traditionsrige helligdage, som juleaften og nytårsaften eller børn og unges fødselsdage.

Alle aktiviteterne giver os vigtig viden

Til trods for at frivillige ofte kun er i huset en gang om ugen, så behøver det ikke være en hindring. Det kan opleves sådan, når man som frivillig for eksempel giver en ung et godt råd til, hvordan man kan falde nemt i søvn. Her er det ønsket, at man til den unge kan sige: "Når jeg så kommer næste gang, så kan vi samle op på om det virkede". Men det kan man ikke, fordi man

ikke ved, hvor længe et barn eller ung er i huset eller om han eller hun er der, når man selv kommer næste gang.

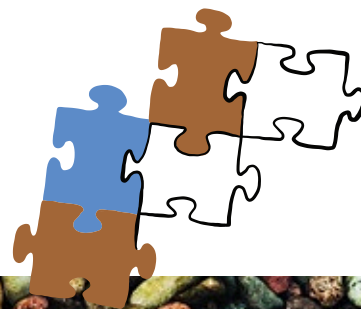
Enkeltstående omsorgsaktiviteter i huset er også et vigtigt værktøj til at ændre stemningen i huset, eller skabe en fælles ny stemning, der kan åbne op for dialog. Vigtigheden af omsorg lærte Amalie, en af de fuldtidsansatte, allerede den første dag hun mødte en ung i Joannahuset. Den unge var af få ord, men da Amalie inviterede på mad ude i køkkenet, ændrede situationen sig. Mad og drikke viste sig at bane vejen for dialog. En erfaring som Amalie trækker på i dag:

"Den helt særlige kobling mellem omsorg og rådgivning er afgørende for at få nogle børn og unge til at åbne op. Det er noget af det, som vi er i gang med at udvikle et sprog for".

Omsorg er en vigtig opgave i Joannahuset, og en metode, som vi i den kommende tid vil have endnu mere fokus på at udvikle.

Børn og unge søger rådgivning i Joannahuset

Joannahuset tilbyder børn og unge under 18 år rådgivning og retshjælp fra børnefagligt personale, herunder socialrådgivere, jurister og pædagoger. I løbet af de første 6 måneder, Joannahuset har været åbent, har 56 børn og unge modtaget rådgivning. De fleste børn og unge vender tilbage til rådgivningen med yderligere spørgsmål om rettigheder og beder om støtte til at gøre brug af deres rettigheder.

Andre unge fortæller, at de har delt den viden, som de har fået om rettigheder, med andre unge, som har været i en situation, hvor den viden var relevant og nogle er begyndt at poste rettigheder på deres egen sociale medieplatforme.

Joannahusets rettighedsbaserede rådgivning adskiller sig fra andre former for rådgivning, som børn og unge i dag tilbydes. Vores rettighedsbaserede rådgivning er ikke terapeutisk eller et samtaleforløb med henblik på, at barnet skal have bearbejdet følelser, relationer, psykiatriske problemstillinger eller lignende. I de tilfælde, hvor børn og unge har behov for det, kan Joannahuset tilbyde omsorgssamtaler med henblik på brobygning til andre relevante tilbud, eksempelvis Børns Vilkår, Headspace, Tuba eller kommunens åbne rådgivning. I Joannahusets rådgivning er der endvidere fokus på brobygning, idet barnets sårbarhed mindskes ved, at barnet kan søge støtte i både det private netværk, hos offentlige myndigheder samt civilsamsfundsorganisationer.

Børn og unges rettigheder er udfordrede

Vi ved fra utallige undersøgelser, senest dokumenteret ved VIVE'S rapport om inddragelse af børn og unge i sociale sager 2020 og Ankestyrelsen børnebarometer 2020, at mange kommuner fortsat er udfordrede på at sikre børns og unges rettigheder. Det betyder, at de rettigheder, som børn har, ikke er nogle, som de kan tage for givet. Derfor er det ikke bare en god ide, men helt nødvendigt, at børn og unge kender deres rettigheder og støttes i at bruge dem, når de har en social sag.

I Joannahuset foregår den rettighedsbaserede rådgivning og retshjælp ved, at en rådgiver nysgerrigt, undersøgende,

spørgende og lyttende, i samarbejde med barnet, undersøger barnets bevæggrund for at henvende sig i Joannahuset. Rådgiveren vil sammen med barnet afklare barnets ønsker og forventninger til, hvad rådgivningen skal indeholde, og derefter afstemme, om og hvorledes disse ønsker kan imødekommes i Joannahuset. Rådgiveren har en særlig forpligtelse i at understøtte, at barnet kender til og kan udøve sin ret til at blive hørt og inddraget i sin sociale sag.

Den rettighedsbaseret rådgivning fylder meget i Joannahuset. Hvert andet barn eller ung, der fysisk henvender sig i huset, efterspørger allerede ved modtagelsen at få rådgivning (54% – 56 ud af 103 fysiske henvendelser). For de 70 børn og unge, der aldrig før har været i kontakt med kommunen, kan det handle om, at barnet oplyses om rettigheder samt de processer, der starter ved en underretning. Det kan være retten til en bisidder, retten til at tale med en socialrådgiver

alene, retten til at blive partshørt og retten til at få aktindsigt.

Komplekse livssituationer

De børn og unge, der kommer i Joannahuset, står typisk i en meget kompleks og belastende livssituation med relationer, som de kan have brug for et 'pusterum' fra, eller hvor der kan være behov for mere grundlæggende forandringer af livssituationen. Ingen kan have det fulde indblik i barnets eller den unges komplekse livssituation eller et sikkert svar på, hvordan det kan blive bedre. Men – med afsæt i den nye barnomsforskning – anerkender Joannahuset, at børn og unge har en særlig værdifuld viden om eget liv; hverdagsliv, relationer, belastninger, bekymringer, drømme og andet, som ingen andre har.

Vores erfaringer efter de mere end 50 rådgivningsforløb er, at vores rettighedsbaserede rådgivning og retshjælp hjælper børnene og de unge, men i mødet med kommunerne kan det opleves udfor-

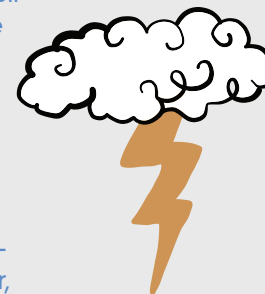
drende, da det sætter krav til socialfaglige processer. Vi har også erfaret, at børn og unge mangler mere end rettighedsbaseret rådgivning, de mangler akut retshjælp. Den rettighedsbaserede rådgivning i Joannahuset har derfor allerede efter et halvt år udviklet sig til også at være retshjælpsorienteret. Inden vi åbnede, var vi klar over, at en del praksisundersøgelser peger på, at børn og unge, som kender deres rettigheder og forstår dem i praksis, trives og behandler hinanden med respekt og værdighed. Men at oplyse børn og unge samt at hjælpe dem med at udleve deres rettigheder giver også børn og unge et andet handlingsrum i forhold til at kunne få en stemme og handle som part i deres egen sag.

Vold fylder mest

Børn og unge kommer med hver deres unikke sag, men nogle tematikker går mere igen end andre. Børnene og de unge bliver udsat for fysisk eller psykisk vold. Den psykiske

Hvornår er noget akut?

Joannahuset er et akut børne-ungekrisecenter, men nogle af forløbene med børnene og de unge har været længerevarende. For nogle handler det om, at det kan tage tid at få åbnet op og selv blive afklaret med, hvad ens udfordringer, ressourcer og ønsker for fremtiden er. Andre unge kommer med et velovervejet og klart ønske om den hjælp de har brug for, men oplever at de ikke bliver lyttet til eller, at der bliver handlet på det. I nogle sager er der eksempler på, at kommunerne ikke altid handler akut.

Når vi hjælper børn og unge med at gennemgå deres aktindsigter eller beder om skriftlige afgørelser, har vi set flere eksempler på kommuner, som handler efter princippet: "mindst indgribende". Et princip der blev gjort op med tilbage i 2011 med Barnets Reform. I forarbejderne til Barnets Reform fremgår det, at man på baggrund af Ankestyrelsens vurdering af klagesager ofte så, at der i sagsbehandlingen i de enkelte sager først har været igangsat mindre indgribende foranstaltninger, som ikke har været effektive nok i

forhold til at løse barnet eller den unges problemer. Man vurderede, at en af årsagerne til det var, at det på daværende tidspunkt i serviceloven stod formuleret, at kommunen altid skal vælge den mindst indgribende foranstaltning og at der med den formulering kunne skabes uklarhed om, hvornår der kan iværksættes forebyggende og akutte foranstaltninger inden en børnefaglig undersøgelse efter §50 er gennemført. Man vedtog derfor, at tilgangen skulle ændres til, at kommunen altid skal vælge den mest formålstjenlige foranstaltning.

Vi oplever også kommuner, som henvender sig til Joannahuset, fordi de ikke har mulighed for at anbringe et barn eller ung akut, men ligeledes ikke tør sende barnet eller den ung hjem og håber dermed at Joannahuset kan bidrage. Det retter også opmærksomheden på, hvordan vi kan forstå det "akutte". Joannahuset ønsker derfor at arbejde videre med at få afdækket begrebet – AKUT.

vold kan komme til udtryk ved voldsomme skænderier i hjemmet eller negativ social kontrol.

I samtaler omkring social kontrol, har børn og unge søgt svar på spørgsmål som:

"Må mine forældre tage min mobil fra mig?" og "Har min forældre ret til at tage mine penge og forvalte dem?"

For en ung pige på 15 år gjorde det en forskel at høre, at hendes forældre ikke havde ret til at gøre det, som de gjorde, da det hjalp hende til at få mod til at sige fra og bede om hjælp fra kommunen.

Nogle unge er nysgerrige på, hvornår en kommune er forpligtet til at handle, da de er nervøse for, at de konflikter, som de oplever derhjemme, ikke er slemme nok til, at de vil blive vurderet til at være psykisk vold. En ung pige på 16 år opsøgte Joanna-huset anonymt af tre omgange. Hver gang med nogle nye spørgsmål. Den

unge havde behov for en garanti for, at kommunen vil påbegynde en børne-faglig undersøgelse. Hun havde også behov for at vide, at de ville hjælpe hende med at finde et andet sted at være i den mellemliggende periode, da hun vidste, at hvis hun først havde sagt noget, så ville konflikterne derhjemme eskalere og den risiko vil hun ikke løbe, medmindre hun var sikker på at få hjælpen.

Selv mordstanker og selvskade fylder også

En større andel af de børn og unge, der fysisk opsøger Joannahuset, efterspørger også brobygningsmuligheder til behandling af selvmordstanker og selvskade. En ung pige på 14 år opsøgte Joannahuset en sen aften, da hun var ved at gøre en ende på sit liv. Hun havde brug for støtte til at kontakte psykiatrisk akutmodtagelse. En anden ung har døjet med selvmordstanker siden 8-års alderen og kan dermed næsten ikke huske et liv uden. Hun havde først og fremmest brug for et helle.

De problemstillinger, som børn og unge kommer med, er ofte mangeartede og komplekse. Andre udfordringer, som børn og unge har talt om ved modtagelse eller i rådgivningen i Joannahuset er: psykisk mistrivsel, ensomhed, depression, angst, PTSD, skizofreni, mani, ADHD, spiseforstyrrelse, alkoholmisbrug, forældre med alkohol- eller stofmisbrug, omssorgsvigt, svær psykisk sygdom i hjemmet, dårlig fungerende anbringelse, konflikt med politi, skolevægning, stalking, æresrelateret konflikt, smidt ud hjemmefra, bor på gaden og andre større eller mindre udfordringer.

Hvert tredje barn har forsøgt at komme i kontakt med kommunen

Det er tæt på hvert tredje barn eller ung (33 børn og unge), som inden kontakten med Joannahuset, har forsøgt eller er i kontakt med kommunen. 14 af de børn og unge er anbragt i forvejen. De er således "kendt af systemet". Nogle af dem oplever dog ikke at blive hørt eller inddraget i deres sag. De kom-

mer derfor til Joannahuset for at få rådgivning om kontakten til kommunen.

I samtalerne med børnene og de unge, forsøger vi at tale om, hvad det vil sige at blive hørt, og hvad det gode møde er. Vi vejleder de unge i at tale med deres sagsbehandlere om det, så de får en mulighed for at ændre strukturen for møderne, så de unge kan føle sig mere inddraget. En ung pige skriver, efter at have talt med Joannahuset, en mail til sin sagsbehandler og fortæller, at hun af og til oplever, at sagsbehandleren ikke hører, hvad hun siger. Sagsbehandleren bliver glad for at den unge fortæller det, da hun ikke vidste, at det var sådan den unge oplevede det, da hun altid virkede tilfreds efter et møde. Fremover sender sagsbehandleren dagsordenen forinden et møde og lægger ud med at spørge, om den unge havde noget at tilføje til møderne. Efter endt møde fortæller sagsbehandleren, hvad hun tog med videre fra mødet og hvad

næste skridt er. Det giver den unge en oplevelse af at blive inddraget i processen og blive taget alvorligt.

”Jeg føler mig ikke som part i min egen sag”

En pige, Sofie, på 16 år og hendes familie har fået tilbudt familiebehandling. Sofie har haft 1 samtale med sin sagsbehandler i løbet af den børnefaglige undersøgelse, mens hendes forældre har haft adskillige. Det frustrerer hende voldsomt.

Efter at have læst sin egen aktindsigt finder Sofie ud af, at sagsbehandleren har lovet hendes forældre, at hun kommer hjem igen og roser forældrene for ikke at sige det direkte til Sofie, så hun oplever, at hun bliver hørt og får tid. Da Sofie læser det, oplever hun at være blevet løjet over for.

Hun oplever, at hun som den eneste ikke har været klar over, at grundlaget for familiebehandlingen er, at hun skal hjem igen. Et grundlag hun på ingen måde er enig i.

Bisidning i den akutte fase

I det første halve år er vi blevet bekendt med, hvilke styrker husets fysiske rammer har for at nå ind og forstå børn og unges perspektiver. Det uformelle samvær med børn og unge i huset er med til at skabe anderledes samtaler og andre observationer, som en sagsbehandler ikke har mulighed for at få indblik i til ét møde. Oprindeligt var det ikke tanken, at Joannahuset skulle være bisiddere for børn og unge, men i kombination af det akutte behov og den unikke ramme, er Joannahuset blevet opmærksom på et nødvendigt behov for bisidning i den akutte fase.

Joannahusets fysiske rammer giver mulighed for et stærkt før, under og efter bisidningsarbejde:

Før (ex.: underretning, dagsorden, forklaring af processer)

Under (ex.: styrke barnets stemme, pauser, opsummering, oversættelse, ansøgning) og

Efter (ex.: referater, klager, ansøgninger, opsamling).

Forskelligt børne-ungesyn skaber konflikter

Bisidning i den akutte fase har også været afgørende for at erfare, hvordan den rettighedsbaseret rådgivning bliver modtaget ude i kommunerne, og har synliggjort de dilemmaer og udfordringer, det har i brobygningen. Nogle af udfordringerne bunder i forskellige børne-ungesyn og andre i forskellige forståelser af voksenansvaret:

Et barn eller ung anmoder om at blive anbragt uden for hjemmet. Sagsbehandlerne er frustreret over, at rådgiveren fra Joannahuset ikke har forklaret den unge, at dette ønske ikke er det rigtige for den unge, da kommunen har vurderet, at der ikke er anbringelsesgrundlag.

Det rejser interessante spørgsmål om, hvornår vi vurderer, at et barn og ung er i stand til at udtale sig om og vurdere egne behov.

Et andet eksempel

Vi har oplyst børn og unge om retten til at anmode om aktindsigt. Sagsbehandlerne mener, at den unge er for ung og emnet er for

sårbart til, at den unge kan klare at læse det og bliver derfor frustreret over, at voksne i Joannahuset støtter op om anmodning af aktindsigt og mener i stedet, at man som voksen bør ”beskytte” barnet.

Det stiller naturligvis krav til Joannahuset om at tydeliggøre sin rådgivningsmetodik og børne-ungesyn, så det bliver mere gennemsigtigt for kommunale aktører og forældre til børn og unge. Ikke kun for børnene og de unges skyld, men også fordi dialogen med kommunerne og forældrene er så vigtige, for at vi sammen kan rykke til nogle faglige og værdimæssige rammer. I regeringens nye udspil Børnene Først er der allerede flere initiativer, der kan bidrage til denne udvikling. Joannahuset har da også været sparringspartner i dette arbejde og har understreget vigtigheden af, at børn og unge skal have partsstatus fra 10-årsalderen, da vi tror på, at børn og unge er til i deres egen ret. Det er så de voksnes fornemmeste opgave at skabe de rette rammer for at et barn og ung kan udleve og forhold sig til sin ret.

Egmont Fonden støtter Joannahuset i at udvikle metoder til at styrke barnets stemme i egen sag

I den rettighedsbaserede rådgivning arbejdes der med forskellige metoder til at understøtte børn og unges ret til inddragelse i deres sociale sag hos kommunen. Underretninger anvendes som en central inddragelsesmetode, hvor barnet eller den unge med støtte fra rådgiveren selv udarbejder en underretning til kommunen. Nogle børn og unge skriver hele underretningen selv, nogle får arbejdsspørgsmål og andre siger deres underretning mundtligt, mens en rådgiver ordret skriver ned.

Når børn og unge underretter om sig selv, sætter barnet og den unge et aftryk i sagen med deres egen stemme. Indtil videre er der primært blevet arbejdet med skriftlige underretninger, men i løbet af de næste par år vil Joannahuset med støtte fra Egmont Fonden afprøve forskellige former for underretninger for at udvikle en alsidig metode, der åbner op for flere forskellige udtryksformer, som kan sikre at

flere børn og unge bliver inddraget i deres egen sag.

En anden metode, der bruges i den rettighedsbaserede rådgivning og retshjælp, er at tilbyde børn og unge hjælp til at ansøge om specifik støtte samt at hjælpe barnet eller den unge med at udforme begrundede klager over afgørelser, som de er uenige i. I flere forløb har vi været med til at gennemgå børn og unges aktindsigter sammen med dem og har udarbejdet tidslinjer for at skabe overblik. Nogle børn og unge kommer med sagsakter på over 700 sider. For en ung pige på 17 år afslørede hendes sagsakter, at de problematikker, som hun i dag efterspørger hjælp til, er de samme der blev underrettet om for 8 år siden.

I en enkelt sag har en ung i samråd med en rådgiver fra Joannahuset, skrevet sin egen børnefaglige undersøgelse, som alternativ til kommunens.

I aktindsigten fremgår det også at sagsbehandleren, i opstarten af den børnefaglige undersøgelse, har haft en samtale med forældrene, hvor sagsbehandleren har fortalt dem, at hendes mål var at arbejde på at få Sofie hjem igen. Det frustrerer også Sofie og samtidig oplever hun, at der kun fokuseres på hendes relation til forældrene og hvorvidt hun skal hjem igen, men ikke på hendes udfordringer med hashmisbrug.

Andre børn og unge er i tvivl om, hvorvidt de overhovedet har en sag i kommunen eller hvor langt i processen sagen er. En ung dreng på 16 år ved ikke hvad en børnefaglig undersøgelse er, men da vi kontakter hans

sagsbehandler, finder vi ud af, at den er i gang. En anden ung kan læse i sin aktindsigt, at hun er blevet partshørt i en underretning, men husker aldrig at være blevet spurgt.

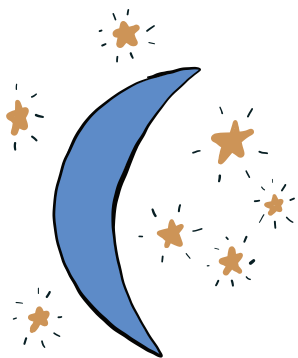
103 børn og unge har været i Joannahuset – 29 af dem lever i en form for hjemløshed

Det er alment kendt, at der er et stort mørketal, når det kommer til optællingen af, hvor mange børn og unge under 18 år, der i perioder må bo på gaden, sofasurfe eller er smidt ud hjemmefra.

Ifølge den landsdækkende kortlægning af hjemløshed er tallet dalet drastisk. Ved sidste kortlægning i 2019 blev der opgjort 13 børn og unge under 18 år, der i Danmark levede i en form for hjemløshed. Efter Joannahuset har haft åbent et halvt år, er det tydeligt, at der er tale om et mørketal.

29 ud af 103 børn og unge, der fysisk har henvendt sig i Joannahuset, lever i en form for hjemløshed. Det er dobbelt så mange som den landsdækkende kortlægning – og de 29 er kun de børn og unge, der har henvendt sig til Joannahuset. Udover det er 15 af de børn og unge, der har henvendt sig til Joannahuset, i risiko for at ende på gaden, fordi de akut har måtte tage hjemmefra, er smidt ud eller rømmer fra deres anbringelsessted.

Grundlæggende regnes en person som borger i hjemløshed, hvis han eller hun befinder sig i en eller flere af følgende situationer:

Personer, der mangler tag over hovedet den kommende nat. Herunder regnes personer som overnatter på gaden, i en trappeopgang, i et skur eller lignende.

Personer, der overnatter på natvarmestue/værested med nødovernatning.

Personer, der overnatter på et akut/midlertidigt botilbud, som fx herberger eller forsorgshjem.

Personer, der opholder sig på hotel, vandrehjem eller lignende på grund af hjemløshed.

Personer, der bor midlertidigt og uden kontrakt hos venner/bekendte eller familie.

Personer, der bor i midlertidig udslusningsbolig eller lignende uden permanent kontrakt.

Personer under kriminalforsorgen, der står for at skulle løslades inden for 1 måned, uden at der er iværksat en boligløsning.

Personer indlagt på hospital eller på behandlingshjem, der står for at skulle udskrives inden for 1 måned, uden at der er iværksat en boligløsning.

Andet (f.eks. personer, der opholder sig i kolonihaver, campingvogne eller andre midlertidige 'nødboliger')

(Benjaminsen 2019:15)

Børn og unge mellem 14 og 17 år kan få akut husly i Joannahuset

Den 22. december 2020 blev Joannahuset godkendt til at tilbyde børn og unge mellem 14 og 17 år akut husly i op til 7 dage. 14 børn og unge har siden gjort brug af tilbuddet. Det svarer til to unge om ugen. De unges ophold strækker sig fra en overnatning til de maksimale syv. I gennemsnit overnatter de unge tre nætter i huset. De fleste unge, som har fået husly i Joannahuset, ender med at blive anbragt. Fem unge er blevet anbragt, en er kommet i aflastning, og en er kommet tilbage sit opholdssted.

Antallet af børn og unge, som har gjort brug af husly i Joannahuset, er ikke et udtryk for efterspørgslen. I samme periode har i alt 18 børn og unge, via telefonisk eller fysisk kontakt, efterspurgt husly. Samlet har Joannahuset modtaget 62 fysiske eller telefoniske henvendelser fra børn og unge om husly i løbet af det første halve år. For nogle børn og unge bliver

Anbringelse: 5

Aflastning/ventilplads: 1

Flytter midlertidigt ind hos en i netværket: 3

Flytter hjem til den anden forælder: 1

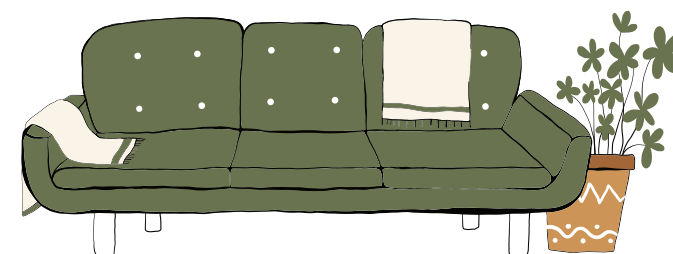
Tager hjem til forældre: 2

Brobygning til andre tilbud, herunder psykiatri: 2

der i rådgivningen fundet ud af, at der er en anden løsning. Eksempelvis en anden overnatningsmulighed i netværket.

Joannahuset har kun fået tilladelse til at give børn og unge mellem 14 og 17 år akut husly. Men tre børn og unge under 14 år, har også henvendt sig til Joannahuset, fordi de manglede et sted at sove:

En ung er akut taget hjemmefra og har boet hos en i netværket, som ikke

længere kunne tilbyde husly. Den unge opsøgte derfor Joannahuset for at få hjælp.

En anden ung under 14 år blev tvunget hjemgivet fra sit opholdssted. Sagsbehandleren var i gang med at finde et nyt opholdssted, men den unge havde fået at vide, at det kunne tage en måned. Den måned skulle den unge bo hjemme hos forældrene, men det kunne ikke fungere, da forældrene er misbrugere.

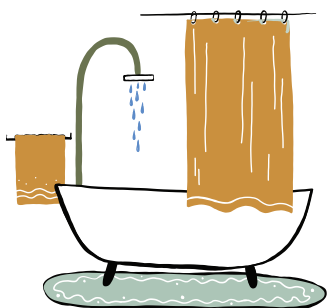
Joannahuset har desværre ikke kunne tilbyde børnene og de unge husly, men vi har fungeret som en åben dør, hvor de unge kunne få omsorg og rådgivning alle døgnets timer. Joannahuset har hjulpet de unge med at finde andre løsninger og få brobygget til kommunen.

I nogle af tilfældene er Joannahuset dog bekendt med, at den unge var nødt til at gå på gaden, da der ikke var mulighed for husly i netværket eller andre steder.

Ingen ønsker gaden som alternativ

Når børn og unge overnatter i Joannahuset, indhentes der samtykke fra forældrene. De fleste forældre synes til at starte med, det er hårdt, når de bliver kontaktet og får at vide, at deres barn eller ung er på et krisecenter. Men de fleste forældre bliver glade for muligheden og takker for, at deres børn kan være i Joannahuset, da de ved, at alternativet er, at de går på gaden eller sover hos fremmede.

Andre forældre har selv forsøgt at råbe kommu-

nen op, og bliver glade for at deres barn eller ung har fundet et sted, hvor de selv har valgt at træde ind ad døren og bedt om hjælp. Det kommer blandt andet til udtryk ved indhentning af samtykke. En forældre har endda skrevet tak for Joannahuset:

"Tak for jeres fantastiske arbejde og indsats. Jeg skammer mig over 'Velfærds Danmark'. Alt det velfærd jeg ser, er frivillige, der knokler for at hjælpe der, hvor der er mest brug for netop 'systemet' træder i karakter og gør noget."

Det startede ikke med at være skjult

19 ud af de 29 børn og

unge, der lever i en form for hjemløshed, har været i kontakt med kommunen før. Vi oplever, at flere af de unge har mistillid til kommunen, hvilket primært skyldes, at de lange sags gange giver en oplevelse af, at det er nyttesløst at tage kontakt til kommunen. For hvad skal børnene og de unge stille op i de fire måneder, som en børnefaglig undersøgelse potentielt kan strække over? De efterspørger en akut løsning, som kan give dem tag over hovedet.

En ung dreng på 15 år kom til Joannahuset for at få varmen en dag, hvor der var frostgrader udenfor. Han har et værelse hjemme hos sin mor, men kommer kun hos hende, når han har behov for tøj – og det har han sjældent, da en del af hans identitet er at have det samme tøj på en måned ad gangen. Gaden er for ham den eneste og den bedste måde at leve på. Han er helt klar over alternativerne; at tage hjem igen eller tage kontakt til kommunen. Begge dele er alternati-

ver, som han har prøvet før, men de har ikke virket. Han har derfor fundet sin egen vej.

For andre unge, der lever i potentielt hjemløshed, er det ikke kontakten til kommunen der nødvendigvis afskrækker, men mere konsekvensen. Børn og unge som rømmer fra deres anbringelsessted, kommer anderledes i klemme. Akut er de taget fra opholdsstedet grundet mistrivsel. De er bekendt med, at opholdsstedet har efterlyst dem. Hvis de kontakter kommunen, så ved de, at det første der sker er, at politiet kommer og henter dem, for at føre dem tilbage til opholdsstedet.

Et sprog for børn og unge i hjemløshed

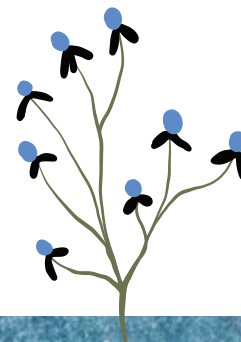
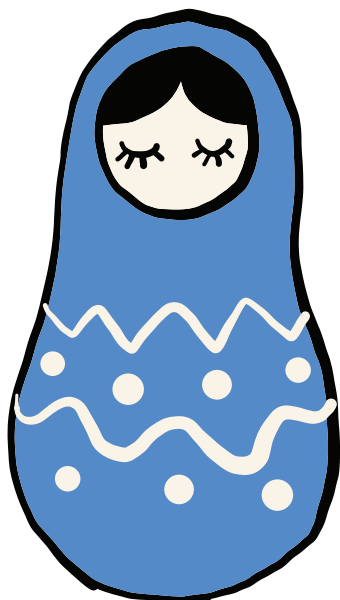
I den kommende tid er vi i Joannahuset nysgerrige på, hvordan vi kan tale om børn og unge, der lever i en form for skjult hjemløshed. En udfordring som andre har peget på er, at børn og unge ikke selv identificerer sig som værende i hjemløshed, samt at børn og unge på

papiret har folkeregisteradresse et sted. At de ikke opholder sig det sted, er ikke til at dokumentere på papir. I socialstyrelsen arbejder man med begrebet funktionel hjemløshed.

Da vi i Joannahuset allerede har mødt flere børn og unge, som lever i en form for hjemløshed, håber vi at kunne bidrage til at belyse og nuancere forståelsen af, hvad det vil sige for et ungt menneske under 18 år ikke at have et fast sted at bo.

Vi var de underdanige damer

"Jamen, jeg hedder Kate. Jeg er 17 år. Bor på et opholdssted og går i skole."

Sådan præsenterer Kate sig selv, da vi mødes for at tale om hendes oplevelse med Joannahuset. Kate er en af de 17 børn og unge, som er kommet i Joannahuset med et ønske om at blive anbragt uden for hjemmet. Vejen dertil har ikke været nem. Kate måtte sofasurfe i næsten fire måneder og lære en masse om kommunens sags gange og hendes rettigheder, før hun i dag sidder med oplevelsen af endelig at være blevet hørt.

Kate er opvokset i et hjem, som udadtil har virket som en velfungerende familie. Når der var besøg i hjemmet, var hendes far altid sjov, charmerende og talte roligt. Når de var alene var historien en anden.

"De andre så ham ikke vred, sådan som vi så det. Hvis nogen havde set det, så havde de nok lavet en underretning, men min far er god til at manipulere".

Kate beskriver, at der aldrig var en god stemning derhjemme, da man hele tiden afventede et vredesudbrud, hvor han ville smadre hele huset:

"Det var som at gå på æggeskaller".

Kate fortæller, at hun har lagt mange strategier for at undgå farens vrede. Hun gjorde alt for at tilfredsstille ham ved at gøre alting rigtigt. På nettet søgte hun efter flere forskellige metoder, som hun kunne bruge til at skabe en positiv stemning derhjemme. Hver gang hun talte med sin far, vægtede hun sine ord med omhu og fortalte aldrig om sine problemer, da det altid førte til farens kritik. Hendes far har aldrig slået hende, men han har været fysisk voldelig over for hendes mor.

Som tiden gik begyndte Kate at opholde sig så meget uden for hjemmet som muligt. Hun dagdrømte om en dag, hvor moren

ville lade sig skille fra sin far og lagde selv flere planer for, hvordan hun kunne komme væk hjemmefra.

Da hendes mor bliver alvorligt syg, forværres problemerne i hjemmet og håbet om at komme væk hjemmefra sløres. I hjemmet står Kate nu alene med problemerne. Hendes mor må indlægges, og moren har ikke længere kræfterne til at stå imod eller være omsorgsperson for Kate.

"Jeg håbede på, at mor kunne skilles fra far, så vi ikke skulle være i det hjem længere, men hun gik aldrig fra ham. Og nu kan hun ikke gå fra ham, fordi hun er for syg. Nu skal hun passes meget mere på. Jeg føler, at hun er blevet hjernevasket af ham".

Da Kate føler sig mere alene, begynder hun at tale med en af hendes skolekammerater om det, der sker derhjemme.

En dag får Kate et uventet opkald: "Jeg fik en opringing fra én fra min familie, som virkede lettede, for nu var der nogen, der havde underrettet:

"Jeg blev bange, men så alligevel ikke, fordi jeg havde planlagt, at når jeg blev 18 år, så ville jeg stikke af og gå under jorden".

Når der laves aftaler og ikke afgørelser

Kate har aldrig været i kontakt med kommunen før, så hun er nervøs, da hun skal partshøres i underretningen. Første samtale går fint. Kate fortæller for første gang om forholdene i hjemmet. Til partshøringen gør hun det klart, at hun er bange for, hvordan hendes far vil reagere, når han får at vide, at hun ikke ønsker at komme hjem igen, da hun frygter, at han vil slå hende ihjel. Men da hun skal til børnesamtalen, bliver Kate chokeret, da sagsbehandleren meddeler, at de ikke vil anbringe hende uden for hjemmet.

"Den første dag jeg var i kommunen, der kom de [sagsbehandlere] med den idé, at jeg kunne komme hjem igen sammen med en sikkerhedsperson. Og jeg var bare sådan: Nej, det skal jeg ikke. Det var bare en eller anden skør ide, som hun [sagsbehandleren] fik".

Selvom det ikke var Kate, der selv valgte, at det var nu kommunen blev involveret, så har hun hele tiden været afklaret med, hvad hun ønsker, når det kom frem, hvad der skete derhjemme:

"Fra starten af har jeg sagt, at så snart, at far ved, at jeg har sagt noget, så skal jeg ikke hjem igen".

Fremfor anbringelse, som fra start har været Kates ønske, bliver løsningen i stedet at tage kontakt til Kates netværk for at finde et sted, hvor Kate kunne sove.

"Så skulle jeg ringe til veninder. Jeg spurgte først min

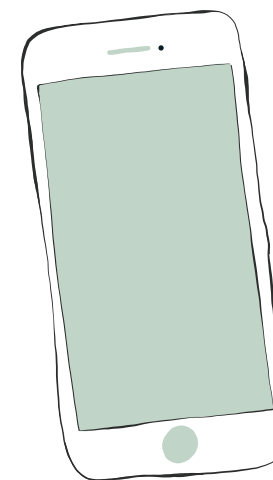
rigtige tætte veninde, om jeg kunne sove der og det kunne jeg så ikke lige der, og det var der rigtige gode grunde til. Så spurgte jeg én fra min klasse og det var sådan lidt "måske-agtig". Og det var lidt pinligt for mig at spørge. Men så var det, at jeg ringede til en fra min familie for at høre, om jeg kunne bo der. Men de var bange for at have mig boende der, på grund af min far".

Det viser sig at være en svær opgave at finde et sted, hvor Kate kan være, da netværket også er bange for Kates far. Til sidst lykkes det for Kates sagsbehandler at få hul igennem til en i Kates netværk og finde et sted, hvor Kate kan sove fra i dag og en måned frem.

Hun faldt for min fars manipulation

I løbet af den næste måned, bor Kate hos en i sit netværk. Hun har ingen

kontakt til sine forældre, men kommunen fastholder på samtlige møder, at der skal arbejdes henimod en sikkerhedsplan. Kate oplever, at det hele tiden handler om at føre familien sammen: "Det hørte jeg ved super mange møder".

De fortæller, at de gerne vil boligindstille hende, da de oplever, at hun ikke kan være i sikkerhed derhjemme, men samtidig arbejder de på, at lave en sikkerhedsplan med voksne i hendes netværk. En plan, som de ikke taler med netværket om, men det gør Kate og hun oplever, at net-

værket er for bange for faren, til at de kan og tør agere sikkerhedsperson i hjemmet. Kate forsøger at fortælle det til kommunen, men oplever ikke, at de hører og forstår, hvad hun siger. Kate oplever, at sagsbehandler har købt ind på farens forklaring om, at familien gennemgår en krise forbundet med morens sygdom. For Kate er det helt forkert, da hun desperat prøver at forklare, at den psykiske vold og sociale kontrol i hjemmet har været en del af hendes opvækst så længe hun kan huske. En dag ringer en fra hendes familie igen og forslår hende at tage til Joanna-huset.

"Wow, det er ligesom et hjem"

Kate husker tydeligt den første dag, hun kom op i huset: "Mit første indtryk af Joannahuset det var sådan: "Wow, det er ligesom et hjem", siger hun med en tone i stemmen, der afslører, at hun var forbavset over at møde en hjemlig stemning. "Og så duftede der rigtig godt af nybagt kage eller sådan noget,

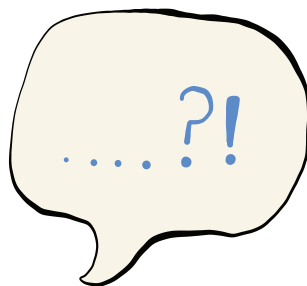
kan jeg huske" forsætter hun, mens hun lader sin tommel- og pegefinger gnide mod hinanden og et smil breder sig over hendes læber. "Det var et godt førstehåndsindtryk" konkluderer hun.

Som en af de få henvender Kate sig til Joannahuset med et direkte ønske om at få en bisidder. Flere børn og unge får en bisidder i Joannahuset, men det er kun [antal], der beder om at få en bisidder, da det ikke er alle, der kender til retten. Fie og Tescha, som er to af de fuldtidsansatte, var i huset og de vidste, at Kate ville komme. Forinden havde en fra hendes netværk ringet og fortalt om Kates situation. Skolelæreren havde for en måned siden skrevet en underretning til kommunen, og nu var der startet en børnefagligundersøgelse, men Kate oplever ikke, at kommunen hører, hvad hun siger.

Da Kate ønsker en bisidder, er det i høj grad med et ønske om, at få hjælp til at formidle hendes perspektiv på problemer-

ne i hjemmet og for at få rådgivning om, hvad hun kan bede om hos kommunen.

"Jeg havde brug for en bisidder til hvert møde, fordi jeg følte, at jeg ikke blev ordentligt hørt. Den sagsbehandler jeg havde først rutsjede over de der dårlige ting, min far havde gjort og så bare de gode ting i ham (...). Hun [sagsbehandler] faldt simpelthen for hans manipulation".

Møderne bliver bedre – men gør Kates ord en forskel?

I de følgende møder med kommunerne får Kate altid sendt en dagsorden forinden, kommenterer på den, modtager referat og

får løbende aktindsigt i sin sag. Kate oplever, at møderne bliver bedre, men et punkt bliver ved med at gå igen, uden at der bliver taget handling. Kate vil ikke hjem igen. Møderne handler alligevel om, hvordan Kate kan se et formål med familiebehandling og hvilke sikkerhedsaftaler hun ønsker.

Efter rådgivning i Joannahuset, bliver Kate gjort opmærksom på, at når hun til møderne har sagt, at hun ikke ønsker at komme hjem igen, så er det en ansøgning, som kommunen skal besvare. Kate bliver meget nysgerrig på dette og læser selv mere op på hendes rettigheder på nettet. Hun sætter sig for at skrive en ansøgning om at blive anbragt uden for hjemmet.

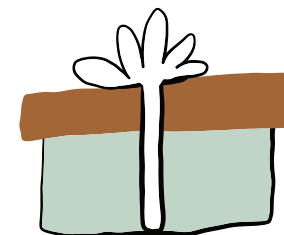
Svaret kommer dog ikke lige med det samme – da hendes sagsbehandler mener, at man ikke kan træffe afgørelse om en "ikke anbringelse". Imens den børnefaglige undersøgelse står på, når Kate at bo hos flere forskellige i hendes netværk, men

intet viser sig at fungere eller at være en holdbar løsning. Netværket sætter en deadline, om to måneder har Kate ikke et sted at bo længere.

Til rådgivningen i Joannahuset, bliver Kate sat ind i, hvad en børnefaglig undersøgelse går ud på. Konkret kigger hun sammen med sin rådgiver i serviceloven og da det går op for Kate, at en børnefaglig undersøgelse handler om mere end, hvor man skal bo, men en "helhedsbetragtning", hvor andre forhold såsom udviklingsmæssige og sundhedsmæssige udfordringer og ressourcer skal undersøges. Det får Kate til at se flere muligheder i hendes sag ved kommunen.

Kate ser en ny side af sig selv

Efter at have været væk hjemmefra i over en måned, er Kate begyndt at lære sig selv bedre at kende. I lang tid har Kate oplevet sig selv, som værende anderledes end andre. Hun har udfordringer fagligt og socialt, men også et stort ønske om

at klare en uddannelse og lære at bo for sig selv. Kate har nogle behov, som hun ikke oplever, der er blevet mødt i sin barndom. I Kates barndom gik hun en gang til psykolog, som havde anbefalet hende at blive udredt. Efter at have lært om sin ret til at ansøge om hjælpeforanstaltninger, vælger Kate at åbne op over for sin rådgiver fra Joannahuset og spørge, om hun kan skrive en anmodning om at få en form for voksen-ven og få hjælp til at blive udredt.

Kate har mundtligt og skriftlig forklaret overfor sin sagsbehandler, at hun har behov for særlig støtte og har fortalt, at hun ønsker en udredning. Flere fra netværket, som Kate har boet hos, skriver også flere underretninger på baggrund af Kates ophold hos dem. Underretningerne giver beskrivelse af en ung pige, som har nogle

særlige behov, som hverken hendes forældre eller netværk ville kunne imødekomme og som Kate selv siger: "Jeg har behov for professionel hjælp, så jeg på sigt kan flytte i min egen bolig." Alligevel bliver netværket aldrig kaldt ind til samtale, ligesom der heller ikke bliver fulgt op på udtalelsen fra en tidligere psykolog, som har kendt Kate i mange år og vurderer, at Kate burde blive udredt for kognitive og psykiske udfordringer, på baggrund af barndomstraumer.

Den børnefaglige undersøgelse bliver afsluttet uden, at man har undersøgt disse forhold nærmere, hvilket underbygger både Kate og hendes rådgiver fra Joannahuset, da disse forhold er af væsentlig betydning for at kunne afgøre, hvilken støtte Kate eventuelt skal have og hvad for et sted hun kan bo, hvor hendes behov vil blive mødt.

En pludselig afslutning

Samme morgen Kate skal til møde med sin nye sagsbehandler, er der kommet

en afgørelse i hendes E-Boks. I afgørelsen står der, at hun på et møde for en uge siden har givet samtykke til at opstarte sikkerhedsplansgruppe. Kate ved, at de har talt meget om sikkerhed, men Kate har aldrig givet samtykke til det og har heller ikke hørt, at der er truffet endelig afgørelse på hendes sag. Kate har ellers ret til at blive hørt i afgørelser.

Til mødet bliver det forklaret: "Sikkerhedsplansgruppen handler om at finde løsninger for dig sammen med netværket".

Den gamle sagsbehandler fortæller at årsagen til, at der er iværksat en sikkerhedsplansgruppe, fremfor anbringelse, er, at hun er: "forpligtet til at vælge den foranstaltning, som er mindst indgribende".

Efter mødet er Kate presset, da der kun er 10 dage tilbage til, hun ikke har et sted at sove.

7 anmodninger senere – "Jeg vil protestere"

Tasken er pakket. Den er ikke stor, men den rummer det vigtigste: Et sæt tøj, en toilettaske, billeder af familien, skolebøger og en oplader. Kate har ikke et sted at bo. Netværket er opbrugt og hun ved ikke, hvad hun skal gøre. Det er næsten fire måneder siden, at Kate første gang stod i den samme stue i Joannahuset, som hun gør denne eftermiddag.

Sammen med hendes rådgiver i huset tegner de et mindmap over mulighederne, som Kate står tilbage med. Netværket er opbrugt. Kate har ikke flere muligheder. Kate er træt og frustreret. Kommunen har hele tiden vidst, at i dag ville hun stå uden et sted at være. Handlekraftigt beslutter Kate, at hun vil tale med sin sagsbehandler. Der bliver ringet til sagsbehandleren, men telefonen bliver ikke taget. Rådgiveren i Joannahuset

vejleder Kate til at ringe til børneungeafdelingen. Receptionisten vil ikke viderestille, hvorefter rådgiver og Kate beslutter at møde fysisk op, men da de kommer frem, er der låst af. Kontoret er lukket tidligere grundet Covid-19 situationen. Kate har derfor kun en sidste mulighed og det er at troppe op på døgnvagten. Døgnvagten spørger, hvorfor hun ikke er blevet anbragt, hvilket Kate ikke kan svare på, da hun selv undrer sig. Døgnvagten beslutter at tilbyde hende en ventilplads for en enkelt nat. Dagen efter beslutter Kates sagsbehandler, at forlænge ventilpladsen de maksimale 14 dage.

I de kommende to uger modtager Kate ingen skriftlige afgørelser på hendes ansøgninger, trods den børnefaglig undersøgelse har været afsluttet i to uger. Gentagne gange har Kate rykket for svar. Det stiller Kate dårligt retssikkerhedsmæssigt. Hendes muligheder for at få indsigt i, hvad formålet og begrundelsen er for sagsbehandlerens vur-

deringer, er ikke gennemsigtige. Det giver hende dårlige handlemuligheder blandt andet i forhold til hendes klagemuligheder. Kate er i løbende kontakt med sin sagsbehandler i løbet af de 14 dage, hvor hun er på en ventilplads. En fredag, blot fire dage inden Kate potentielt står på gaden, fortæller sagsbehandler, at de fra kommunes side fastholder, at de ikke vil fortage sig yderligere i forhold til Kates boligsituation. Sagsbehandleren oplyser tilmed Kate, at hvis hun tirsdag, hvor ventilpladsen ophører, henvender sig fysisk til kommunens dag- eller bagvagt, fordi hun ikke har et sted at gå hen, vil hun begge steder blive mødt med en besked om, at hun ikke vil få hjælp til et sted at være og hun må rette henvendelse til sin familie og netværk.

I samråd med Kate og hendes rådgiver fra Joannahuset skriver Kate en klage og de sender en underretning til ankestyrelsen.

Det bedste opkald

En sms tikker ind på Kates telefon. Den er fra sagsbehandleren. I smsen står der: "Hej Kate. Jeg ringer til dig kl. 14.30 i dag med gode nyheder". Gode nyheder? Hvad mon det kan betyde. En time venter Kate på opkaldet. Endelig ringer telefonen. De har ændret afgørelsen. Kate skal anbringes frem til hendes 18. år. Kate bliver rigtig glad og lettet. Hun samtykker med det samme til anbringelsen. Sagsbehandleren kan ikke fortælle meget mere, da de ikke har fundet anbringelsesstedet endnu, så der går stadig nogle dage før hun ved, hvor hun endeligt skal bo henne.

Kate har heller ikke fået efterværn, men en måned inden i hendes anbringelse, får hun også efterværn i hus. Kate oplever, at den nye sagsbehandler til

sidst har forstået hende og hendes situation:

"Den nye ved, hvad hun gør og de har givet mig det rigtige. Hvis jeg ikke havde fået den hjælp, så ved jeg ikke, hvor jeg havde været nu".

I den endelige afgørelse står der, at man har lagt vægt på, at Kate har brug for særlig støtte til at opretholde en stabil hverdag med fortsat tilknytning til uddannelse og job samt støtte til at opretholde en struktureret hverdag, sund økonomi, E-Boks og daglige gøremål. Dernæst står det beskrevet, at man har vægtet at Kate løbende i løbet af den børnefaglige undersøgelse, har gjort opmærksom på, at hun har ønsket at blive anbragt udenfor hjemmet, da hun ikke vil hjem at bo igen grundet hendes "fars vrede samt kontrollerende adfærd". Der står, at hun har givet "udtryk for at have brug for ro og tryk-
hed til at kunne passe sin skole, samt kunne starte en selvstændig tilværelse".

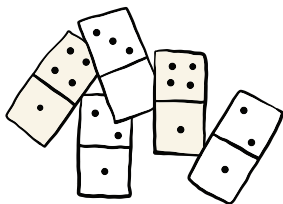
”Det er ikke alle børn og unge, som kan skrive ligesom jeg”

Når Kate i dag kigger tilbage på processen, så ved hun, at hvis hun ikke havde kunne skrive, som hun kan, så havde hun ikke lykkedes med at få sin stemme hørt. For, som Kate siger, når man kan skrive, så kan man klage: ”Med kommunen, så handler det også om, man overhovedet kan skrive eller ej. For hvis man ikke kan skrive formelt og flot, så er det svært at få anmodningen til at blive et ja”.

Kates historie er én ud af 17 historier i Joannahuset

I medier og fagblade hører vi oftere om børn og unge, der bliver tvangsfjernet, men sjældnere om de børn og unge, som selv ønsker og kæmper for at blive anbragt uden for hjemmet. I kontakten til kommunen er det heller ikke alle, som er klar over, at børn og unge kan ansøge om hjælpeforanstaltninger, hvilket vidner om, at det ikke er mange børn og unge, som kender

eller gør brug af denne rettighed.

Ud af de 103 børn og unge, der er kommet i Joannahuset, er [antal] i gang med eller har for søgt at komme i kontakt med deres respektive kommune. Nogle børn og unge kommer med 39 underretninger, før de kommer til Joannahuset. Flere ønsker rådgivning om kontakten til kommunen, mens andre har givet op. I en samtale med en ung dreng på 17 år om underretningspligten i Danmark, kommenterer den unge:

”Det kan ikke være rigtig, at man skal fucke sit liv op, hvis man skal have hjælp”.

Andre har aldrig været i kontakt med kommunen og for nogle, er det slet

ikke kommunen, men andre instanser der skal brobygges til, såsom psykologhjælp, psykiatri og misbrugsbehandling.

Børn skal også høres

I dag er Kate glad for sin sagsbehandler, hun oplever, at hun forstår hende og lytter til hende. Men Kate ærgrer sig over, at hun ikke fik hjælp noget før. Kate siger, at hvis man havde rykket tidligere, ”så havde jeg været mindre skadet”. Hun tror ikke, at hun selv ville have taget skridtet, men hun havde ønsket, at der var én, som havde taget hende i hånden. Kate foreslår, at personen kunne have sagt:

”Nå, du har det ikke så godt, vi skal gå til kommunen. Og så få en rigtig god forklaring på, hvad det her handler om og så kan vi blive hørt som børn. For børn skal også høres. Og det går jeg meget op i dag. Jeg har delt en masse ting på sociale medier.

Vi skal have flere krisecentre og børn skal høres.”

I Kates eftertænkning af forløbet mener hun, at sagsbehandleren lagde for stor vægt på hendes forældres perspektiv. Hun forklarer:

”Jeg kunne godt ønske, at de lyttede mere til mig, også selvom jeg er et barn. Det bør ikke altid være forældrene, der skal have magten over deres børn, hvis de ikke kan varetage opgaven. Det er i hvert fald den første sagsbehandler, som slet ikke har lyttet”.

Dernæst peger Kate på, at årsagen til at hun ikke blev akut anbragt, ifølge hende, handler om økonomi, samt at det er en vanskelig opgave at formidle de udfordringer, som man oplever derhjemme: ”Psykisk vold er svært at forklare”. Kate har ikke nogen synlige ar eller mærker, men har flere eksempler og beskri-

velser af scenarier hun har oplevet, men ubehagelige stemninger i hjemmet er svære at dokumentere og bevise. ”Det var min far, som ikke kunne finde ud af at være en ordentlig far”. Kate tænker, at hun ikke er den eneste:

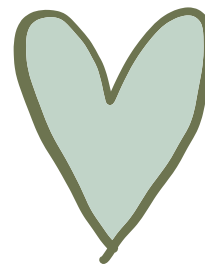
”Det er også det der med at være 17 år. Nogle tror, at det så skyldes teenageproblemer. Men det er bare generelt svært at forklare psykisk vold.”

Generelt har det at være 17 fyldt meget for Kate: ”Jeg har også tænkt, hmm, jeg bliver jo også snart 18 år, så vil de nok sylte den, så kan hun klare sig selv.” Men for Kate endte det godt:

”Heldigvis er jeg stadig under kommunen og får efterværn”.

I den kommende tid kan vi trække på børnenes og de unges erfaringer fra huset

Joannahuset er børnenes hus. Sådan har det været tænkt fra starten og det udleveres hver eneste dag i huset. At åbne Danmarks første børne-ungekrisecenter er naturligvis udfordrende. Alle er nye i huset. Børnene og de unge, de frivillige, de deltidsansatte og de fuldtidsansatte. Nogen har en faglig baggrund, som de kan trække på. Andre har livserfaring. Men ens for alle er at ingen kommer med erfaringer fra at arbejde eller være frivillig på et børne-ungekrisecenter, da Joannahuset er det første af sin slags. Heldigvis bliver vi alle klogere 24 timer i døgnet, alle ugens 7 dage. Alene på en uge, er der op mod 66 forskellige voksne i huset – og i løbet af de første 6 måneder har 103 børn og unge været i huset.

Mange af de børn og unge, der har været i kontakt med Joannahuset eller stadig har sin gang i huset, har tilbudt at dele deres erfaringer med at komme i huset – med os. Vi vil derfor i den kommende tid, sammen med børnene og de unge, bl.a. udvikle en omsorgsmetode, der tager højde for meget forskellige behov, forskellige døgnrytmer og forskellige mennesker, der er i huset på forskellige tidspunkter af døgnet. Vi vil også arbejde på at give børnene en endnu større stemme i huset og hjælpe dem med at dele deres fortælling, hvis de har lyst til det.

Joannahuset er bygget på 4 fire værdier, som vi forsøger at udleve hver eneste dag, da vi godt ved at værdier bare er ord, hvis ikke man lever dem. Vores værdier er med

"Her ikk', der kæmper de for din sag!"

Pige 16 år til en anden ung

til at udfordre praksis, men de er også svaret på mange af de samme udfordringer. En af vores værdier – åbenhed – har udfordret behovet for at sikre fortrolighed, når det ene hold voksne skifter med det næste – og der skal gives en mundtlig overlevering. Da private ting om børn og unge ikke skal høres af andre børn og unge, lukker vi døren, når vi overleverer. Men en lukket dør strider imod tanken om åbenhed, og har givet nogle børn og unge en oplevelse af, at der bliver talt bag om ryggen på dem. Vi er derfor blevet meget mere bevidste om at fortælle børnene og de unge, hvorfor vi lukker døren og understrege, at det der bliver sagt om dem, kun er det, som de selv har været med til at beslutte skulle siges videre – medmindre der er tale om forhold, hvor vi er bekymret for den unges fysiske velbefindende.

De første 6 måneder har givet os tro på fremtiden
Da vi den 15. august 2020 åbnede Joannahuset,

havde vi brugt mange år på at forbedre os. Mange af de ting vi havde tænkt, diskuteret, vendt og drejet og skrevet ned, passede meget godt med den virkelighed, der ramte os, da vi åbnede dørene. Andre ting er vi i løbet af de første 6 måneder blevet klogere på. Fra starten havde vi ikke tænkt, at vi skulle bisidde i den akutte fase. Vi havde heller ikke forestillet os at vores børnesyn og vores rettighedsbaserede rådgivning og retshjælp ville give så mange konflikter i samarbejdet med bl.a. kommunerne. At der var et behov for et børne-ungekrisecenter, var vi ikke i tvivl om – og det er vi også blevet bekræftet i. Over 130 børn og unge har kontaktet Joannahuset og 103 har været fysisk i huset – og vi kan se, at der bliver ved med at komme flere og flere børn og unge til Joannahuset, der har brug for omsorg, rådgivning og husly. Vi bliver selvfølgelig hele tiden klogere på, hvad det vil sige at være et børne-ungekrisecenter, der hjælper børn og

unge i udsatte situationer og heldigvis hjælper børnene og de unge os:

"Der er altid en voksen at tale med. Det er der sgu ikke andre steder, jeg har været. Der skal man lede længe efter en at tale med"
Pige 17 år

"Det er rigtig fedt, at møde andre, som står i samme situation"
Pige 13 år

"Det er fedt, I er åbnet. Vi stod i samme situation for et halvt år siden, hvor vi intet sted havde at tage hen"
Dreng 17 år

"Jeg stoler på jer. Tak for I hjælper min datter"
Mor til 15-årig pige

JOANNA
HUSET

Tak til alle jer der støtter os!

Admiral Hotel
Advokaterne Foldschack Forchhammer Dalager Barfod
Any og Richard Sperlings fond
CPH Hotel
Egmont Fonden
Enemærke & Petersen
Entrance
Fotograf Donald Michael Bowie Chambers
Gudbjörg og Ejnar Honorés Fond
HAY
Himmelblå-Fonden
Ikano Bank
Ikano Bolig
IKEA
Implement Consulting Group
JunkFood
Læs for livet
Magasin
MTHP Fond
Naked
Smuk Skincare
Tyréns
Walk Agency
WISH by SEiMEi
Østifterne

Tekst

Tescha Alexandrovitsch & Carsten Støttrup

Korrektur

Jens Bay

Design, visuelt udtryk og grafer

Pernille W. Ferdinandsen

Fotos

Donald Michael Bowie Chambers
Pernille W. Ferdinandsen

Illustrationer

Walk Agency

Kontakt

Kommunikationsansvarlig Carsten Støttrup
Mail: carsten@joannahuset.dk
Tlf. 2840 9028